

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.

Redactor resp. DR. VARNAY ELEMÉR

PISLÁKOLÓ REMÉNY

A mai vigasztalannak látszó helyzetben, a melybe az európai államokat a német-angolancia háború sodorta, is vannak vigasztaló jelek. Ezek remélni engedik, hogy talán megismerül megtalálni a kiengesztelődés és egyenlítő útját, amely nemcsak az angol-német viszálnak vet véget, hanem megemlíti a tartós béke lehetőségét az összes európai államok számára is. Angol-német viszáltyt ondottunk, mert hiszen Berlin állandóan kiengesztelődést, hogy Franciaországgal nincsen mmi vitája, nincsenek sem területi, sem egyéb igényei és hadiállapot is csak azért van a két szomszédos ország között, mert a párisi korány, mint London szövetsége ezt szövetségi kötelezettségei miatt deklarálta. Nyolc hete tart már ez a háborús állapot és a szárazföldön, a mely a múltban mindig a döntő csaták színhelye volt, nagyobbarányú hadműveletek nem történtek. Hála Istennek, — sóhajtják a nemzetek milliói, mert míg egyik vagy másik részről megemlül a nagy offenzíva, még mindig van remény és kilátás, hogy sikerülhet megmenteni az emberiséget a háború embertelen borzalmaitól. Az ellenfelek csak érintkezésben vannak egymással a fronton, járőrök és egy-egy ágyúlövés jelzi, hogy nincsen béke. Figyelmeztető lövések innen és onnan is, hogy mindenki a helyén van.

Vajjon szükség van-e erre a háborúra? Minden emberi érzés tiltakozik ellene és a józan élelem nem képes felfogni, hogyha van viszály, ha van rendeznivaló, ha van elégedetlenség, ha vannak egymással szembenálló igények, miért kell ezeket fegyveresen, erőszak segítségével elintézni? És a józan gondolkodás felveti a kérdést: lehet-e egyáltalán pereket fegyverrel igazságosan és mindenkit kielégítő módon dűlőre vinni? Az a fél, aki a háborúban felülmarad, akaratát erőszakkal rá fogná kényszeríteni a másikra. Ezzel a rákényszerített megoldással az alulmaradt fél nem fog megelégedni, nem fog beleingyogni és a legelső alkalommal ismét igyekszik majd megszabadulni az erőszak következményeitől. Az erőszakos háború erőszakos békét szűl és ez újabb háborús bonyodalomnak válik szűllőjévé. Erre tanít a történelem. Vajjon tényleg tanít-e? Tanít-e úgy, hogy a tanításból a nemzetek felelős tényezői okulnak is? A pillanatnyi helyzet azt mutatja, hogy nem, bár még nem vesztett el minden remény. És nem vesz el mindaddig, míg csak felderítések folynak és a kereskedelmi blokádnak ellenében az ellenblokádnak eszközeivel védekeznek.

Németország sem visel háborút csak l'art pour l'art és Angliának sem lehet érdeke saját és az összes dominiumok fiait a vérdpadra küldeni és a francia anyák gyermekeivel együtt. A béke szükségességét hangsúlyozta Németország és vele együtt Anglia, Franciaország és a semleges államok is. Nem is arról van szó egyelőre, hogy milyen legyen ez a béke, hanem hogyan kezdődjenek a tárgyalások. Pedig ez a tárgyalások folyamán alakulhatna csak ki. Azonban egyik fél sem akarja kezdeni. Anglia külön választja a német kormányt a német néptől, holott ez olyan belligy, melyben csak az érdekelt nép maga dönthet. És ha a német népek megfelel a mai rendszer, akkor ez nem lehet ok arra, hogy a békekötés ügye a végtelenségig kitűljődjék. És jelek mutatkoznak, mintha kezdene győzni a jobb belátás. Még nem az, amit a komoly békeszándék közvetlen előzményének mondhatnánk, de biztató jel.

Az angol parlamentben a külügyminiszter helyettese kijelentette, hogy kormánya kész megvizsgálni minden olyan javaslatot, mely a szűllard nemzetközi helyzet visszaállítását célozza és lehetővé teszi a vitás kérdések békés megoldását. Egy lépéssel tovább is ment, amikor azt mondotta, hogy Anglia kész vizsgálat tárgyává tenni olyan javaslatot is, amely az Egyesült

Az európai sajtó meleg hangon ír Mihai trónörököséről, aki nagykoruvá vált

A svájci sajtó Mihai nagyvajda születésnapja alkalmából nagy cikkeket közöl. A Baseler Nachrichten cikkének címe: „Egy királyfi nevelése”. A lap közli Mihai nagyvajda fényképét is, amely egy tudományos műszerrel való foglalkozása közben ábrázolja.

A román trónörökös születésnapja alkalmából valamennyi nagy jugoszláv lap meleg cikkeket emlékezik meg az ünnepről és kiemeli a rokoni és

baráti kapcsolatokat, amely Mihai nagyvajda és a jugoszláv uralkodó között fennáll.

Megemlékeznek a lapok azokról a látogatásokról is, amelyeket Románia trónörököse gyermekkorában Jugoszláviában tett.

„Románia ünnepe” címmel a török sajtó nagy rokonszenvvel emlékezik meg Mihai nagyvajda 18-ik születésnapjáról és arról, hogy ezzel elérte nagykorúságát. A lapok leközlik a román trónörökös fényképét.

Az angol lapok cikkeikben bejelentik, hogy Mihai nagyvajda 18-ik születésnapjával nagykoruvá vált.

A Popolo di Roma és a Tribuna cikkeikben megemlékeznek arról, hogy Románia népe ünnepet ült trónörökösének születésnapján és hangsúlyozzák, hogy a nép mennyire szereti Mihai nagyvajdát.

A nagy görög lapok első oldalán leközlik Mihai nagyvajda fényképét és születésnapja alkalmából meleg cikkeiben emlékeznek meg róla.

Mihai nagyvajda születésnapja alkalmából a belga lapok első oldalán leközlik a trónörökös legújabb fényképét és cikkeikben hangsúlyozzák, hogy milyen alapos nevelésben részesítik Románia trónörökösét.

A trónörökös elragadó modorával már régóta megnyerte az ország lakosságának szívét.

A La Gazette ezeket írja: Mihai nagyvajda, Carol király fia betöltötte 18-ik életévét. E nehéz időkben bizalommal tekint feléje Románia népe, mert tudja, hogy a vér nem válik vízzé.

A magyar lapok kivétel nélkül megemlékeznek Mihai nagyvajda 18-ik születésnapjáról. A legtöbb lap ismerteti a trónörökös életrajzát.

A Szovjet tiltakozott az angol csempészlista ellen

Hadianyagok nem számítható áru nem foglalható le

Moszkvából jelentik: Potemkin helyettes külügyi népbiztos ma nyújtotta át a moszkvai angol nagykövetségnek a szovjet kormány válaszát arra a jegyzékre, amelyet az angol kormány intézett még szeptember első felében a Szovjetekhez. A válasz szerint az angol kormány az az egyszálós eljárásról, amellyel jegyzéket állított össze bizonyos árucikről, amelyeket dugáruknak jelentett ki, sértik a nemzetközi jog elveit, akadályozzák a semleges államok érdekeit és szétrombolják a nemzetközi kereskedelmet. Az angol kormány egyszálós nyilatkozata ellentétes az 1909 február 28-iki londoni nyilat-

kozattal, amelyben felvette a csempész listára a gyapot, a papírt, élelmiszeket, a textilárut, a kényeret, búzát, vaját és cukrot. Az angol kormány dugáruknak minősíti mindazokat a cikkeket, amelyek a tömegszükséglet alapját képezik.

A szovjetkormány megengedhetetlennek tekintti, hogy a semleges államok lakosságát megpróbálják a közönséges élelmiszerektől és hogy az aggodt, betegket, asszonyokat és gyermekeket éhhalálnak tegyék ki.

A szovjet kormány nem ért egyet ezzel a jegyzékkel és ezért annak tartalmát visszautasítja.

Az angol ellenvélemény

Londonból jelentik: A szovjet kormány válaszával kapcsolatban a Press Association a nemzetközi jog egyik szakértő tekintélyének álláspontját közli le. Eszerint a Szovjet felfogása nem helytálló.

Elkobzási joga van minden hadviselő félnek és bármilyen árucikket dugáruknak jelenthet ki, még a pénz is.

Nincsen olyan szabály, amely tisztán csak a fegyvert és munióit tekinti dugáruknak. A szovjet kormány az az álláspontja, hogy a dugáru lista nem egyezik az 1909 évi londoni nyilatkozattal, nem tartható fenn, mert ez a nyilatkozat nem vált ér-

vényessé, miután azt egyetlen állam sem ratifikálta.

MURMANSZKBAN MARAD A CITY OF FLYNT.

Moszkvából jelentik: A murmanszki tengerészeti hatóságok a City of Flynt nem lett legénységének internálását megszüntette, miután megállapították, hogy a hajót gépjáratás ójából vezették a kikötőbe. Az amerikai tehergőzös szállítmányának pontos megvizsgálásáig a murmanszki kikötőben marad. (Dunaposta.)

Európai Államok megteremtésének lehetőségét foglalja magában. Európai Egyesült Államok! Milyen régi terve ez sok álmodozónak. És ha talán nem is sikerülne nyomban megvalósítani a maga teljes egészében úgy, hogy valamennyi európai állam tagja legyen egy ilyen közösségnek, szép és biztató elindulás lenne, ha egyelőre azok az országok, melyek gazdasági élete a mai szétszakítotttság miatt szenved, megtalálnák az együttműködés valamilyen megnyugtató formáját. Látjuk, hogy a háború veszedelme ellen bi-

zonyos államcsoportok blokába tudnak tömörülni. Ami lehetséges a háború elkerülése érdekében, még inkább indokolt a békés együttélés és együttműködés szolgálatában. A természetes állapot ugyanis nem a háború, hanem a béke. És erről nem szabad megfeledkezni azoknak, akik ma még hadviselők és mindig erre kell gondolniuk azoknak is, akik ma egy semleges vá- rakozi álláspontján vannak. Helyreállítani a békét és helyreállítani azt a lelki egyensúlyt, amely a népmilliók boldogulását biztosíthatja.

Németország döntő hatású fegyverekkel támadja meg Angliát

Német csapatokat fognak Angliába szállítani

Rómából jelentik: A Corriere della Sera értesülése szerint Hitler tanácskozásai a kormány, a hadsereg és a párt vezetőivel a következő eredményre veztek:

— Németország abbahagyja az úgynevezett békeelfenzívát és megkezdi a könyörtelen háborút Anglia ellen. A bizonytalanság periódusa befejeződött. Ribbentrop külügyminiszter danzigai beszéde végetvet minden közvetlen és közvetett békekísérletnek.

A Gazetta del Popolo szerint Franciaországot Németország meg szeretné nyerni egy kontinentális szolidaritás eszméjének, amely idővel meghozhatná a gyümölcsöt. A lap szerint Berlinben azt beszélék, hogy nagystílusú légi és tengeri támadás készül az angol szigetország ellen és ennek eredményeképpen német csapatokat szállítanak partra Angliában.

Beszélnék még az újfajta döntő hatású fegyverekről

Is és azt mondják, hogy ezt a háborút is néhány hét alatt győzelemmel fogják befejezni.

Az Italia úgy tudja, hogy az önálló lengyel állam megalkotása csak a háború utáni időre várható. A Stampa Halifax lord angol külügyminiszter és Maisky londoni szovjetnagykövet szerdai megbeszélésével kapcsolatban úgy értesül, hogy angol politikai körökben nyugtalansággal fogadták azokat a híreket, amelyek szerint

a Szovjet állítólág teljes mértékben helyesli a Danzigban elhangzott kijelentéseket.

Római magánjelentések szerint a Halifax által Bastianini olasz nagykövét tiszteletére rendezett ebéden hosszas bizalmas megbeszélés folyt le a külügyminiszter és a nagykövet között. (Dunaposta.)

Hamis hír a Szentszék tiltakozásáról

Berlinből jelentik: A DNB közli, hogy a londoni rádióban beolvasott hír, amely szerint a berlini apostoli nuncius állítólagos lengyelországi katolikus üldözések miatt tiltakozott volna a német kormánytól, nem felel meg a valóságnak. Az apostoli nuncius egyébként már húzamosabb ideje nem jelentkezett a külügyminisztériumban és így ott semmiféle tiltakozó nyilatkozatot nem adhatott át. Hasonlóképpen nélkülöz minden alapot az az angol híresztelés is, amely szerint Rust német népnevelésügyi miniszter utasítást adott volna a katolikus templomok bezárására, vagy ezek megszüntetésére azzal a céllal, hogy német nemzeti egyházat létesítsenek. A továbbiakban a DNB foglalkozik az angol propagandaminisztériumnak egy másik hírével is, amely világgá röptette, hogy Bécsben az élelmiszerhiány miatt az asszonyok tüntetést rendeztek volna. Ugy ez, valamint az

a negyedik angol propagandajelentés, hogy a prágai könyvkereskedésekből Hitler „Mein Kampf” című könyvét elkobozták, szintén koholmány. (Rador.)

A Vatikán lapja Ribbentrop beszédéről.

Vatikánvárosból jelentik: Az Osservatore Romano Ribbentrop beszédét hivatalos bejelentésnek tekintik arra nézve, hogy minden utólagos tanácskozásról most már szó sem lehet. A német külügyminiszter beszédében arra szorított, hogy Angliát vádolja meg mindazokkal a tényekkel, amelyeket Anglia a nemzeti szocialista politikának vetett a szemére. A lap végül azt is megállapítja, hogy Ribbentrop beszédében szó sem volt arról, hogy Németország független Lengyelországot szándékozna létesíteni. (Rador.)

Gandhi számonkéri Anglia háborus céljait

Rómából jelentik: Gandhi a Stampa londoni tudósítójának távirati kérdésére ugyancsak táviratban közölte, hogy a hindu kongresszusnak nem kell a háború tartama alatt módosítani az alkotmányt. A kongresszus azonban azt kívánja, hogy

Anglia világosan fejtse ki háborus céljait.

Ezen célok között kell szerepelnie az indiai függetlenség teljes megadásának is. A kongresszus is teljes függetlenséget követel a maga számára. A hinduk és a mohamedánok közötti ellentét Gandhi véleménye szerint az angol kormányzati rendszer következménye.

India jövőbeni magatartása teljesen Anglia magatartásától függ.

(Dunaposta.)

MI A BÜNÜK A FRANCIA KOMMUNISTÁKNAK?

Párisból jelentik: Leon Jouhaux, az általános munkáskonföderáció főtitkára a Le Peuplenek cikket írt és ebben megindokolta, hogy miért váltak el a kommunistáktól.

A kommunisták azt kívánták, hogy a munkásság érdekeit rendeljék alá egy ellenséges állam külpolitikai érdekeinek

és ezt a magatartást tűrni nem lehetett. A cikk szerzője megállapítja, hogy az orosz-német meg nem támadási szerződés tette lehetővé és elkerülhetetlenné a jelenlegi háborút. (Rador.)

Visszaverték egy francia támadást

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése: Az ellenség tegnap megkísérelte annak a magaslatnak a visszafoglalását, amely Völklingentől nyugatra 17 kilométernyire terül el és amelyet csapataink egy nappal ezelőtt megszállottak. Egy zászlóalj francia katonákat indított támadást, amely azonban a német tüzérség tüzeiben megakadt. Egyébként nem történt semmi említésre méltó esemény. (Radiopress.)

LESZERELIK AZ ANGOL REPÜLŐGÉPGYÁRAKAT.

Londonból jelentik: A Gibraltártól 80 méternyire elsüllyesztett Tafna angol gőzös legénységének 31 tagját megmentették.

A párisi Intransigeant értesülése szerint a kintetel a németek várható nagy tengereljáró és repülőgép támadásaira, Anglia valamennyi repülőgéppárát Kanadába helyezik át, ahol ha javító üzemeket is létesítenek. (Dunaposta.)

EGY HET ALATT ÖT ANGOL KERESZDELMI HAJÓ PUSZTULT EL.

Londonból jelentik: Szerdán nyilvánosságra hozták a német buvárhajók által elsüllyesztett angol kereskedelmi hajók jegyzékét. Ezek a következők: Leddry, amelynek 31 főből álló legénység megmentették, a Stone Gate, amelynek legénységét a City of Flint tüzéretére vették fel, a Tafna főnyí legénységéből 31-et megmentettek, a Minn Bridgy legénységéből csak ötöt lehetett megmenteni, a Clan Chisnoim, amelynek hindu matrózai befulladások, az angol matrózok megmenekültek hajók összetonátartalma 22.575. (Rador.)

LENGYEL TILTAKOZÁS LITVANIA ELLEN.

A genfi lengyel főkonzul kormánya utasára átnyújtotta a népszövetségi főtitkárságnak lengyel kormány tiltakozását az ellen, hogy Litvánia elfogadta Oroszországtól a vilnai területet. A lengyel kormány ezt a tiltakozását eljuttatá a Népszövetség valamennyi tagállamának kormányához. (Dunaposta.)

A Havas ügynökség jelenti: Haller tábornok a világháborúban a Franciaországban hadi lengyel légiók főparancsnoka volt, november folyamán az Egyesült Államokba és Kanadába zik propaganda-körútra. E két államban 4 repülőgép létezik, amelyek amerikaiak él.

LONDONBAN TÁRGYALNAK A DOMINIUMOK MINISZTEREL.

Londonból jelentik: Mint ismeretes az angol kormány kinyilatkoztatta a béli készségeit, hogy megbeszélje Ausztrália, Kanada és Új-Zéland kormányának tagjaival a háború folytatásához szükséges kérdésekről. A dominiumok miniszterei két hétig maradnak Londonban, ahova a gazdasági tanácsadók is elkísérik őket, ahányan közülük továbbra is Londonban fognak tartózkodni, hogy szoros kapcsolatot tartsanak a központi igazgatási szervekkel. A megbeszélés lehetővé fogják tenni, hogy pontosan megállapítsák a hathatós együttműködést abban a kérdésben, melyet Anglia és a brit birodalom meg akar oldani. Nemesak katonai kérdésekről fognak tanácskozni, hanem szállítási és kereskedelmi problémákról. (Radiopress.)

VILLASREGGELI BASTIANINI TISZTELETÉRE.

Londonból jelentik: Lord Halifax tegnap reggelit adott Bastianini olasz nagykövét tiszteletére, amelyen Chamberlain és Butler is megjelentek.

Szovjetbizottság járja be a német hadianyaggyárákat

Berlinből jelentik: A DNB távirati ügynökség közlése szerint esütörtökön szovjetbizottság érkezik a német fővárosba. A bizottságot Tevosian népbiztos és Szavcsenko tüzérségi tábornok vezetik. Az elmúlt hetekben a Moszkvában tartott gazdasági tárgyalások eredményeképpen, megállapodás jött létre a két kormány között, amelynek értelmében Oroszország nagyobb mennyiségű gabonát, nehéz olajakat, fát, gyapotot, foszfátot, lent, platinát, mangánt és más ásványokat szállít Németországnak. A Szovjet viszont Németországból különböző gépjárműrendezéseket és egyéb ipari felszereléseket kap. Ezenkívül Németország Oroszország rendelkezésére bocsátja a mesterséges benzint és gumi-gyártás terén végzett kísérletek eredményét. A szovjet-bizottság németországi tartózkodása során megtekinti az ipartelepeket, valamint a hadianyaggyárákat. (Rador.)

SZILÁRD A DÉLKELETI BÉKE.

Belgrádból jelentik: A Vreme szerint Olaszországban nyugalommal fogadták az ankarai hátszerződés aláírását. Ezzel kapcsolatban a lap emeli, hogy a római török nagykövet meglehetősen nyilatkozatot tett arról, hogy

Törökország minden áron és minden körülmények között fenn kívánja tartani kapcsolatait Olaszországgal.

Ez a nyilatkozat rendkívül kedvező benyomást keltes az olasz politikai körökben. Tekintettel arra, hogy Olaszország ismét meg akarja kezdeni a tárgyalásokat Törökországgal, úgy látják, hogy a béke Európában ebben a részében semmi sem fog megzavarni. (Dunaposta.)

Francia hírlapíró törökellenes cikkei

A Havas ügynökség jelenti: A német propaganda hivatal zárt borítékban Törökország különböző részeibe éles angolellenes támadó cikkeket juttatott el. Ezeket a cikkeket néhány évvel ezelőtt egy francia újságíró készítette és azok meg is jelentek egy párisi hetilapban. Ez a gyermekes manőver — írja a Havas ügynökség —

nem befolyásolja a török közvéleményt,

amely igazolását látja annak, hogy a német birodalom bajba került és minden lehető elkövet arra,

hogy Franciaországot elválassza Angliától, azonban kilátástalan kísérletezés. (Rador.)

MERT PASSZIV ANGLIA.

Londonból jelentik: Wermon Bartlet a New Chronicle hasábjain összefoglalja Anglia helyzetének aktív és passzív tényezőit és megállapítja, hogy a helyzet jelenleg passzív, mert az angol kormány képtelen arra, hogy lemondjon a keseredést keltsen az országban a Németország elleni hararra. Továbbá a gazdasági háború és a tájékoztató miniszter működése miatt. (Dunaposta.)

Huszonöt korosztályt mozgósított Finnország

Az orosz területi követelések súlyos helyzetet teremtettek

Amszterdamból jelentik: A finn—orosz tárgyalásokról érdekes cikket közöl a Telegraf című német lap helsinki munkatársa. E szerint az oroszok nem támasztanak újabb követeléseket, de szautasítják azt, hogy a finn javaslatokat tárgyalási alapul elfogadják. A helyzetet Helsinkiben lyosnak látják. Ennek ellenére reménykednek abban, hogy a tárgyalások útján lehetségessé válik megegyezés. Finn beavatott körökben cáfolják, hogy az oroszok az Aaland szigetek további megőrsítésének megszüntetését követelik.

A Szovjet csak területi követelésekkel lépett fel és jelenleg éppen ez a legsúlyosabb akadálya a tárgyalások folytatásának. aasakivi és Tanner, a finn küldöttség vezetői még néhány napig Helsinkiben maradnak és tanácskoásokat folytatnak a helyzetről a finn kormány tagjaival. A moszkvai tárgyalások folytatását csak jövő hét közepére várják. A lap tudósítja a cikket így fejezi be:

— Túlzás nélkül mondhatom, hogy a négymillió finn népet teljesen mozgósították és 25 korosztály áll fegyverben lábhoz tett fegyverrel. A dán sajtó ismerteti a finn külügyminiszter nyilatkozatát, amelyet Erko, a dán és a svéd sajtó ogdatásán mondott. Kijelentette a külügyminiszter, hogy szó sem lehet a semlegességi politika negváltoztatásáról. Finnország békés megoldásra törekszik, de vonakodik attól, hogy életérdekei árán fizesse meg nyugalomát.

Egyelőre éberen őrködnek a békén és az ország függetlenségén, de ha ez hiábavalónak bizonyul, akkor a helyzet gyorsan megváltozhat. (Dunaposta.)

Bizonytalan mikor megy Moszkvába a finn küldöttség

Helsinkiből jelentik: Kallio finn államelnök tőrtőkön délelőtt fogadta Paasakivi és Tanner minisztereket Moszkvából való visszaterés után. A fogadást jelen volt Kajander államminiszter és Erko külügyminiszter is. Hír

szerint a finn kormány beható vizsgálat alá veszi a moszkvai javaslatot. A finn küldöttség visszaindulásának időpontját még nem állapították meg. (Dunaposta.)

Lettországot súlyos gazdasági helyzetbe hozta a németek kivándorlása

Rigából jelentik: Munters lett külügyminiszter és Auskas belügyminiszter a lett kamában nagyobb beszédet mondott, amelyben főg a németek Lettországból történő eltávozásával foglalkozott. Munters külügyminiszter többek között hangoztatta, hogy több tízezer polgár váratlan kivándorlása nem maradhat hatástalan az ország gazdaságára nézve.

Lettország nincsen abban a helyzetben, hogy a kivándorolt német eredetű polgárok visszama-

radt vagyonának ellenértékét külföldön azonnal ki fizesse. Másrészt Lettország nem akarja a kezét rátenni a kivándorolt németek vagyonára. Auskas miniszter szerint a tömeges kivándorlás a lett gazdaság életérdekeinek egész sorozatát érinti. A nagyszámú szakmunkás eltávozása folytán azok, akik felett még Lettország rendelkezik, minden erejüket és tudásukat latba kell vessek, hogy a hiányt pótolni lehesen. (Rador.)

Az USA megsemmisíti az Angliába és Franciaországba szülő kiviteli engedélyek nagyrészt Akadályok a repülőgépek kiszállításánál

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok külügyminisztériuma közölte, hogy a háborút viselő hatalmak szeptember 1 óta Amerika 21 hajóját tartóztatták fel. Ebből 12 hajót az angolok, hatot a franciák és hármat a németek. A külügyminisztérium közli, hogy a legtöbb hajót csupán egy hétig tartóztatták fel és azután tovább engedték őket. Az amerikai szenátus különben csütörtökön délelőtt 11 órakor újabb ülést tartott és folytatta a

semlegességi törvény vitáját. (Radiopress.)

Washingtonból jelentik: A külügyi hivatal közlése szerint szeptemberben csupán 509 ezer dollár értékű hadianyag kivitelére adtak engedélyt. A 79 millió dollár kivitelre korábban adott engedélyeket a külügyminisztérium megsemmisítette. E rendelkezés alá estek a Franciaországnak és Angliának szállítandó repülőgépekre vonatkozó engedélyek is. (Dunaposta.)

Két elzászi autonomistát halálra ítélték

Nancyból jelentik: Karl Rosst, aki éveken át vezére volt az elzászi autonomisták tevékenységének, a katonai törvényszék halálra ítélté. Rosst azzal vádolták, hogy fontos haditit-

kokat árult el külföldi kémeknek. Társai közül Marcot, Hannauert és Kauffmant 5 évi fegyházra és Lobsteint pedig lefokozásra és halálra ítélték. (Dunaposta.)

Különvonat Budapestre

utlevél nélkül

csak személyazonossági igazolvánnyal, 1929. november 8 — 14-ig. Részvételi díj: Lei 1900.— A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető. Utolsó jelentkezés november 1-én délig. Beiratkozás:

Központi Bank

Temesvár, I. Alba Iulia-ucca 1. Tel.: 15-15.

B i r d e v

Temesvár, IV., I. C. Bratianu-ucca 45. sz. Telefon: 26-83.

R O M A N I A menetjegyirodáknban.

Tiso — szlovák köztársaság elnöke

Pozsonyból jelentik, hogy a szlovák parlament csütörtökön délelőtt 61 szavazattal, egyhanglag a szlovák köztársaság elnökévé választotta Tiso József dr. miniszterelnököt.

Jugoszlávia semlegessége nem gyengeség

Belgrádból jelentik: Mitics testnevelésügyi miniszter a jugoszláv radikális unio zombori gyűlésén beszédet mondott és többek között kijelentette, hogy

Jugoszlávia semlegessége nem jelent gyengeséget, mert ha szükség lesz arra, hogy védekezzen, minden erejével megvédi határait és szabadságát. (Rador.)

Pénteken összeül a lembergi nemzetgyűlés

Moszkvából jelentik: A nyugatukrajnai választások eredményeként 1484 képviselőt választottak meg, akik közül 239 nő. A választáson a vörös katonák, a parancsnokok, a munkások, akik katonai szolgálatot teljesítenek, nem vettek részt. A nyugatukrajnai nemzetgyűlést október 27-re hívták össze Lembergbe. (Rador.)

A német zsidókat Lengyelországba telepítik

Rómából jelentik: Itteni hírek szerint az Ausztriában élő zsidók megkapták a felszólítást, hogy legyenek készen arra, hogy Lengyelországba szállítsák őket.

Az United Press értesülése szerint máris megindult Németországban a zsidók kivándorlása a német birtokba került Lengyelország belsejébe. Kétezer bécsi zsidó már utnak is indult és azt hiszik, hogy ez az első lépés abban az irányban, hogy Lengyelország belsejében egy ugnevezett zsidó rezervációt létesítsenek. (Dunaposta.)

Román hajót tartottak fel az angolok a Dardanelláknál

Istanbulból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a Dardanellák bejáratánál egy angol tengeralattjáró feltartóztatta és átkutatta a Basarabia nevű román és a Svaneitia nevű szovjet hajót. A két gőzöst átkutatásuk után tovább engedték. (Dunaposta.)

Ribbentrop beszéde nyomán hausse lett a zürichi tőzsdén

Zürichből jelentik: A newyorki tőzsdén tegnapi nap erős árfolyam szilárdulás volt. Egyes részvények sohasem tapasztalt magas árfolyamokat értek el. Különösen a repülőipar részvényeit látta nagy emelkedés. Ezt a szilárdulást Ribbentrop német külügyminiszter beszédének tulajdonítják, mert abban annak jelét látják, hogy nem lehet számítani a háború gyors befejezésére. (Dunaposta.)

Macovei, CFR. vezérigazgató a vasút monopóliumának megszüntetése ellen

A közúti fuvarozás megszervezése súlyos kiadással járt a vasútra, amely a monopólium megvonása esetén beszünteti a motorjáratokat

Részletesen írtunk a minap Ghelmegeanu miniszternek arról az előkészítő tanácskozás alá bocsátott törvénytervezetéről, amely a CFR-nek előbb 11.000 kilométernyi vonalra, most korlátozás után is a legfontosabb 7.500 kilométernyi útvonalra biztosított monopóliumát forgalmi és honvédelmi okokból meg akarja szüntetni és magánvállalóknak is meg akarja engedni, hogy személyszállító autobusz járatokat állítsanak fel a törvényes formások betartása mellett bármely országúti vonalon, továbbá, hogy a hivatalos szállítók szabadon szállíthassanak teher árut az összes országúti vonalon, akár párhuzamosak azok valamely vasútvonalal és így közvetlen versenyt jelenthetnek, akár nem.

Az első tanácskozáson, amelyről beszámoltunk a vasút vezérigazgatója a vasút álláspontját fejtette és tiltakozott a tervezet ellen. A miniszter ezzel szemben megállapította, hogy a vasút által forgalomba állított gépjárművek száma nagyon kicsiny, másfelől azonban a magánosok kezében levő gépkocsik is legfeljebb 5-6 százalékat teszik a forgalomhoz szükséges mennyiségnek és így szó sem lehet arról, hogy a vasútnak komoly verseny nehézségeket okozhatnának. Versenytárs a magángépjármű akkor lehet majd, ha elérjük a külföldi nivót, és nem 500 lakosra, hanem 40-re jut egy gépkocsi.

Tegnap a szállítások legfőbb tanácsa tárgyalta a tervezetet Caranfil elnöklése alatt és a közmunka és közlekedési minisztérium képviselőjének, Bunascu mérnök, államtitkárnak a részvételével.

Macovei mérnök, a vasutak vezérigazgatója fejtette ki ezúttal újra és alaposan a CFR álláspontját. Hivatkozott arra, hogy 1934-ben szerződést kötött az állammal a CFR és ezt 1938-ban megújították további 16 évre a személyautobusz forgalom szabadalmára vonatkozólag. A vasút ezért a jogért nagy összeget fizetett és az ő szerződéses jogait épügy tisztelni kell és megtartani, mint bármely magánossal kötött szerződést. A vasút építkezéseket csinált e célra, autogarázsokat, műhelyeket, fegyelmelt személyzetet hozott össze, kényelmes személykocsikról gondoskodott, a vasúttalhoz csatlakozó pontos járatokat állított be és mindezzel az utasok érdekeit szolgálja. A szabadalma megtörése olyan korlátozatlan versenyre vezetne, amely mindenkinek csak kárára lehetne. Ha a vasút kénytelen lenne a tervezet folytán megszüntetni az autobuszeit, kénytelen lenne egyidejűleg leépíteni azokat a vasúti motorjáratokat is, amelyek bevezetése pedig nagyban hozzájárult a vasút deficitjének leszállításához.

Az országúti teherszállítást illetően a vezérigazgató arra mutatott rá, hogy a vasút teher-rapid vonatokat szervezett a csomagszállítás gyorsítására, saját csendőrségével gondoskodott arról, hogy a múltban előfordult lopások teljesen megszűntek az egész vasúti hálózaton. A teherszállító autók ennek a vasúti szolgáltatásnak a szükséges kiegészítői és segédintézményei, hogy az árúkat a vasúti állomásokra juttassák, de segédvonalak arra is, hogy a vasúttal párhuzamos vonalokon is megkönnyítsék a szállítást és pedig nem csak a nagy központokban, hanem a kisebb községekben is közvetlenül eljuttassák az árut, ahol a teher-rapid vonatok meg sem állanak.

A háborús Németország táplálkozása

Berlinben és a többi nagy német városokban az élet változatlan. Mindenki alkalmazkodik a jegyrendszerhez, az elsőtétítéshez, az utcákon nagyon kevés a gépjármű, ennek megfelelően kellemesebb a közlekedés, éjjel persze sokkal nehezebb, mert a holdtalan éjszéken koromsötétség uralkodik. Ennek ellenére a vendéglők, mozik és színházak telve vannak. Az élelmiszerek kiosztása rendszerben és fegyelemben történik. Egyes üzletek meghosszabbították a déli szünetet, mert kevesebb a személyzet és nagyobb a kevés dolgozóra eső munkapénz. Csoportosulások csak a hal- és konzerv üzletek előtt látni néha, de ez azért van, mert a hal és halkonzerv árusítása nincsen jegyrendszerhez kötve és ezért a többi megszorítás folytán a közönség egy része szívesen vásárolja a neki járó élelmi-

Kifejtette ezek után Macovei vezérigazgató azt az elképzelését, hogyan lehetne mégis esetleg magán-tehershállítást is bevezetni úgy, hogy az mégis összhangban legyen a vasút céljaival és annak kiegészítője legyen. Ennek legfőbb feltétele azonban az, hogy a versenyt egyenlő feltételekkel fussák, tehát a magánosok kötelesek legyenek a vasút fuvardíjait alkalmazni.

Steflea tábornok a hadsereg szempontjait ismertette a kérdéssel kapcsolatban.

Caranfil elnök köszönetet mondott a vasút képviselőjének alapos tanulmányáért, amely megkönnyíti a szállítások legfőbb tanácsának, hogy az országúti szállítások nagyon fontos kérdésében mindenre kiterjedő véleményt adhasson. Felkérte egyben, hogy terjessze elő gyakorlati megoldási formában azt az elgondolását, a

Megérkezett a „diplomata vonat” Varsóba

A volt varsói diplomata testület tagjai három napon át Varsó romok között. Varsó nyolcvan százalékban elpusztult. Romokban hever a varsói magyar, amerikai és francia követség épülete is.

Varsóból jelentik: A német külügyminisztérium úgynevezett „diplomata vonata” megérkezett Varsóba. A német kormány ugyanis lehetővé tette a volt varsói diplomata-testület tagjainak, hogy három napra felkereshessék Varsót. A berlini Friedrichstrasse-állomásról indították utnak a tizenkét kocsiból álló szerelvényt. A gyorsvonatnak a kalauzkocsin kívül két étkezőkocsija, két élelmiszert és italt szállító, továbbá hét hálókocsija van.

A „diplomata vonat” utasai írásbelileg kötelezik magukat, hogy varsói tartózkodásuk alatt csak a „diplomata vonaton” étkeznek és csak a vonat ivókészletéből isznak. A varsói vízvezetési központot és három fő vízvezető állomását ugyanis a bombázás alkalmával telitalálat érte, úgyhogy

a varsói víz jelenleg tisztasági szempontból nem megbízható.

A romok között még most is sok halott hever, több helyen közel a megrongált vízvezetékhez. Másrészt — ha szórványosan is — de tífusz- és koleraesetek is adódtak Varsó területén, a hatóságok tehát mindent elkövetnek, hogy elsősorban a varsói vizet mentse meg az esetleges fertőzésektől.

Varsó képe általában nagyon elszomorító. Német hivatalos felbecsülés szerint

a volt lengyel főváros nyolcvan százalékban elpusztult.

A romoknak kellő eltakarítása — emberi erőben, gépekben, pénzben, időben — olyan munkát és erőfeszítéseket kíván, hogy ezzel a munkával és erővel egy új lengyel fővárost lehetne építeni.

szert mennyiségét. Most már az éttermekben is követelik a jegyeket, de az étlapon az egyes ételek mellett fel van tüntetve, hogy milyen jegyből mennyit kell az adagért leadni. De ezentul minden étteremben kötelesek egytálas ételt felhozni, amelyet mindenki jegy nélkül is kaphat. Tehát senki sem éhezik. A hústalan napokon halat, fozeléket és sok főtt tésztát, makkaront vagy spaghetit kapni, míg a hét többi öt napon husos ételek állanak rendelkezésre. Az árak egyformák. Igaz, hogy az árak ellenőrzése szakadatlannal folyik, a múlt héten megbüntették az Excelsior szálló tulajdonosát, mert nem tartotta be az előírt. A pénzbüntetés csakély 300 ezer márka volt. A büntetés mindig arányban áll az illető gazdasági viszonyaival, a kicsi keveset, a nagy pedig többet tartozik fizetni.

Oicsó és kiadó:
TÜZELŐANYAG
„Semicox”
„Brikett”

„Korona” jelzéssel. Központi fűtéshez, vas- és cserépkályhákban, stb.

tartós meloget a
Kapható minden szakmabeli tüzelőanyagkereskedőknél. Felvilágosítással szolgál.

PETROSANI S. A. R.
vezérképviselete. Telefon: 24
C. CINGHITA, Str. Mircea Voda

mely mellett a magánfuvarozás és a vasúti fuvarozás, mint egymást kiegészítők szabadon együttműködhetnek. Ennek a tervezetnek beérkezése után a tanács tovább foglalkozik a kérdéssel.

Azt, hogy kik voltak jelen a varsói harcok idején és hogy kik menekültek el, senki sem tudja. Így természetesen ma még az eltűnt számaról sem lehet fogalmat alkotni. Egy bizonyos, hogy a lakossági kataszter elégett, amennyi előjáróság épülete elpusztult,

a varsói polgárság irattárai megsemmisültek.

A barakkokban és a különböző épségben maradt nagyobb épületekben szükségkórházakat raktak nyilván a kórházakban. A német lakosság óriási munkát végeznek, hogy a sérültek ápolásához elég orvos legyen kéznél, hogy megfelelő mennyiségű kötszer és gyógyszer álljon rendelkezésre. Természetesen még pár nap eltelik, míg a varsói egészségügyi szolgálatot megfelelően ki lehet építeni. Nagy szükség volna a Nemzetközi Vöröskereszt segítségére is, miután Varsó területén nagy szükség van a segítségére is, miután Varsó területén nagy szükség van a segítségére is, miután Varsó területén nagy szükség van a segítségére is.

Naponta mintegy hatszáz ezer élelmiszert adagot osztanak szét a szűkalkodók között.

A megfelelő ivóvíz pótlására a németek eddig harminc kutat furtak és helyeztek üzembe.

A követségi épületek közül is több elpusztult vagy erősen megrongálódott. Az angol és holland követség épülete sérületlen. Az olasz követség palotájának homlokzatáról egy bomlaszikototta azt az erkélyt, amelyen állva 1941 februárjában gróf Ciano olasz külügyminiszter fogadta a lengyel közönség üdvözlését. A német követség egy kőhalmaz. Von Moltke német követ a legszebb követségi palota felett rendelkezett Varsóban. A német követség épületét a lengyelk rombolták le. A követség híres gobelének, gyönyörű festményeinek egy-egy foszlyványt itt-ott a romok között még fel lehet lelni. Romokban hever a magyar, az amerikai és francia követség épülete is.

Varsó nem az előzetes légitombázás alatt, hanem akkor pusztult el, amikor a németek a napos offenzívát folytatták a város bevételéért és a varsói lengyel katonai parancsnok a lakosság egy részének segítségével védte a várost. A német túlerő nehéz ágyúval ugyanis sokkal több kárt okoztak, mint a repülő bombák.

DÉLIHÍRLAP
Automata telefon száma: 28-10

Félmillió ember építette rekordidő alatt a német Siegfried-vonalat

A emberi munkaerő és az anyag hatalmas felhasználásával 1933. év május 17-én kezdődött Németország nyugati határszélén elhúzódó védelmi vonal, a nagyarányú védelmi zóna kiépítése. A munka befejezése rekordidő alatt sikerült. Az egész német építőiparban foglalkoztatott betongépeknek egyharmadát a Siegfried-vonal megteremtésénél vették igénybe. A célra már az első időben hatmillió tonna betont dolgoztak fel. Ez a mennyiség megduplázta az egész német cementtermelés egyharmadát. Az igénybevett fa mennyisége 695.000 köbmétert tett ki. A védelmi vonal páncélszerkezete számára a német nehézipar műveinek kapacitását lényegesen fokozták. A német vasutak már kezdettől fogva fontos szerepet játszottak a szükséges építőanyagok szállításában. Kezdetben haterővel, utóbb már motoros vagon anyagot szállított a vasutakhoz. A Siegfried-vonalhoz. Ezenkívül hajók és repülőgépek is részt vettek a szállításban. Tizenháromezer autót segítettek az anyag összehordásában. A többi széles sávban egymás mögött elhelyezkedő akadályok megépítésénél közel hatmillió göngyöleg drótot használtak fel. A több méteres hosszúságban áthághatatlan vasúti akadályokat létesítettek, amelyek részben természetesen, részben pedig a természetes akadályok kiszélesítésével és mélyítésével készültek. A vonal más szakaszán viszont a legújabb építkezések révén a harci kocsi

minden támadását lehetetlenné tették. Mindezek az óriási munkálatok mérhetetlen emberi erő igénybevételét jelentették. A múlt év szeptember havának végén Németország minden részéből 342.000 munkás dolgozott a Siegfried-vonalon és ehhez idők folyamán még 190.000 ember munkája jött. Gyakorlatos és felderítő szolgálatot végző katonaság is segített az építésnél. Az akadályok és mesterséges zárak építése mellett a hírszolgálat technikáját is felállították, nemkülönben az utakat széleskörű hálózatlalták el.

A Siegfried-vonal ma készen áll. Acélból és betonból épült hatalmas erődvonala ötven kilométernyi mélységben húzódik az alsó Rajna síkságától a Saar-vidéken át a Rajnáig és onnan a svájci határig. A 22.000 betonmű számtalan nehézpáncélművet rejt magában és képes a legnagyobb erővel és a legveszedelmesebb harci eszközökkel véghezvitt támadást sikeresen elhárítani. Mélyen a föld alatt levő betonfedezékekben minden bombázástól és tüzérségi tüztől védetten a védőőrségek pihenő osztagai kényelmen, gondozással és kifogástalan ellátást kapnak.

Nyolcmillió tonna acél és vas, kilenc millió tonna cement, milliószámra menő modern hadianyag kovacsolódott össze ezrek ezrek kilométer védelmi vonalban, amely minden idők legnagyobb kinalat jelenti. A legkülönbébb védelmi művek egymásbafonódó hálózata adja meg a Siegfried-vonal teljesen újszerű jellegét.

Közel 400 milliós exportcsalás

Cernautiból jelentik: Több óriási arany export visszaélései ügyben zárta le a vizsgálatot a cernauti ügyészség. Ismert cernauti kereskedők százmilliókra menő bőrexportot bonyolítottak le, a külföldre szállított áru értékének azonban rendszerint csak a tizedrészt jelentették be és így természetesen ezután fizették az export illetékeket.

A bünyői hatóságok ezekben a nagy szennyezőt kellett ügyekben már huzamosabb ideje folytatják a vizsgálatot és miután a visszaéléseknek minden részletét megállapították, az ügyészség kiadta a terjedelmes vádiratokat. Az első vádirat Beno Metch, cernauti kereskedő és Karl Ludwig Weibel, az „S. K. Y. N.” & Co. ismert bucaresti cég vezetője által elkövetett visszaélésekkel foglalkozik. Megállapítást nyert, hogy Metch és Weibel 1935. július 3. és 1935. augusztus 20-a között 35 esetben szállítottak külföldre bőrt és valamilyen alkalommal a valóságnak meg nem felelő módon állították ki a vámnyilatkozatot. Hasonlóképpen meghamisították a Banca Nationalához benyújtott deklarációkat is. A fenti másfélhónapos idő alatt

149 millió 599 ezer lei értékben exportáltak báránybőröket,

azonban a vámhoz és a Banca Nationalához beadott nyilatkozatokban csak 12.010.162 lei értékű árut tüntettek fel.

A cernauti ügyészség második vádiratában a már említett két kereskedőn kívül Bratu Ioan fővárosi, Enăchită Văcărescu-ucca 29. szám alatti kereskedő is szerepel. Itt másik 50 olyan exportról van szó, amelyet 1935 szeptember 20. és 1936. szeptember 10-e között bonyolítottak le. Ezen 1 esztendő alatt az országból általuk kiküldött bőrök értéke a valóságban

200.362.200 lei volt,

amíg a hivatalosan bejelentett érték-összeg csupán 10 millió 376.814 lei tett ki.

A harmadik vádirat teljesen független az előbbi kettőtől. Ion Niculescu cernauti exportőr Metchékhez hasonlóan károsította meg az államot. A hatóságok megállapítása szerint 1935. szeptember 27. és 1936. június 26. között 102 millió 915.850 lei értékben báránybőröket, ezüst rókákat, csikóbőröket és egyéb hasonló árut küldött külföldre, az általa kiállított deklarációkban viszont csak 60 millió 958.018 lei tüntetett fel. Ha a három vádiratban foglalt be nem jelentett különbözeteiket összeadjuk

369 millió 523.056 leinyi összeget kapunk. Mindhárom ügy rövidesen főtárgyalásra kerül.

COLIJN ELNÖKLETÉVEL DECEMBER 4-ÉN ÜL ÖSSZE A NÉPSZÖVETSÉGI TANÁCS

Genfből jelentik: A népszövetségi közgyűlés december 4-én ül össze. De Valera, a népszövetségi tanács elnöke már meg is adta hozzájárulását a közgyűlés egybehevítéséhez. Az elnöki tisztelet Colijn hollandi miniszterelnöknek ajánlották fel. A közgyűlés csupán igazgatási kérdésekkel és az 1940 évi költségvetés összeállításával foglalkozik.

CORSO mozgó

Holnap szenzációs bemutató!
Az utóbbi esztendő legdiadalmasabb filmje,
100% németül beszélő film!

A csintalan asszonyok

Ragyogó! Legszebb színészek! Legszebb felvételek! Főszerepekben:
FRANCOISE ROSAY
PAUL HARTMANN
A legújabb METRO-GOLDWYN hirdó.
Ma utoljára

A fiúk városa

3 óraker 17 leies helyáralak.

Tankelhárító akadályok a Siegfried-vonal előtt.

Feloszlatják az Ügyvédszövetség és az ügyvédi kamarák választmányait

Kinevezett vezetőség fogja gyakorolni a közgyűlés hatáskörét

Bucurestiből jelentik: Iamandi igazságügyi miniszter rendeletét készítette, amely az országos ügyvédszövetség interimár bizottságának kiadására vonatkozik. E rendelet törvény szakasza a következők: 1. Az ügyvédszövetség főtanácsa az ügyvédszövetség állandó választmánya és országos valamennyi ügyvédi kamarájának tanácsfeloszlattatnak és feloszlata maradnak jelenlegi kihirdetésének napjától kezdve.

Az ügyvédszövetség elnökének és az országos valamennyi ügyvédi kamarák dékánjainak megbízatása megszűnt.

A fent megjelölt hivatalos szervezetek helyettes igazságügyi miniszter határozatában interimár bizottságot fog kinevezni az ügyvédszövetség számára, amely egy elnökből és 14 tagból áll, míg

az ügyvédi kamarák élére egy dékánt és 4-14 tagból álló vezetőséget nevez ki.

Ezeknek az interimár bizottságoknak ugyanaz lesz a hatáskörük, mint a megválasztott vezetőségeknek. Az ügyvédszövetséget vezető interimár bizottság helyettesíti majd az ügyvédszövetség főtanácsát. Az ügyvédi kamarák élére kinevezendő interimár bizottságok

ugyanazzal a jogkörrel lesznek felruházva, mint az ügyvédi kamarák közgyűlései, kivéve az igazságügyi minisztériumot megillető jóváhagyási jogot.

2. Az 1931 december 28-án kelt 222. számú törvény, amely az ügyvédtestület szervezetére vonatkozik valamennyi későbbi módosításaival együtt és mindazok a rendelkezések, amelyek a jelenlegi rendelet törvénnyel ellentétesek, megszűntek.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Megafiosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Művészeknek, közhatalosoknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre á.

Rosszul sikerült jó ötlet

Philip Hoolbroecknak, — mint Washingtonból jelentik — hiába volt pazarul berendezett kárikata, a melyben a legdivatósabb ruhaköltemények csábitották a hölgyközönséget, a verők mind Henry Garret szomszédos üzletét keresték fel.

Hoolbroeck hetekig gondolkodott, mit kellene tennie a versenybírási legyőzésére, amikor kitűnő ötlete támadt.

A kirakatot szemrevélt, izéles bútorokkal berendezte, mint egy előkelő hölgy szalonját, azután négy legszebb próbakisasszonyát: Dollyt, Dollyt, Clairet és Jennyt pompás délutáni ruhákban öltöztette és a kirakatba leültette őket. A négy szép leány teát ivott, szendvicset, édességeket fogyasztott és a mint az ilyenkor illik, brigédt játszott.

Egy-két óra múlva azután a bridgező hölgyek rövid időre eltűntek és amikor újra elfoglalták helyüket, már estélyi ruha volt rajtuk. Esetleg még egyszer átöltöztek színházba, vagy nagy estélyibe.

Az ötlet nagy sikert aratott. A közönség annyira összecsendült a kirakat előtt, hogy néhány nap múlva már csak a rendőrség bírta a rendet fenntartani. A nézők egy része a ruhákban gyönyörködött, sokan voltak, akiket a bridge érdekelt és ezek fogadást is kötöttek, hogy melyik pár fog nyerni, ki játszik jobban, mit kellett, vagy nem kellett ki játszani.

Az üzlet föllendült, mert mindenki beszélt a Hoolbroeck-bridge játszmaról és a szebbnél-szebb ruhákról, amelyeket az ingyen divatrevüben bemutatnak.

Egy szép napon azonban baj történt. A négy fiatal leány játszma közben összekapott. Erősen vitatkoztak. Verték az asztalt. Csapkodták a kártyákkal. A nézők kitűnően mulattak és megjegyzéseikkel csak még jobban tüzeltek a kisasszonyokat. Másnap sem ment esendesebben. A harmadik nap annyira elkapta a szenvedély a fiatal hölgyeket, hogy szócáta után nekiestek egymás kontyainak és alaposan megtépázták frizuráikat.

A rendőrség megsokalta a botrányt és bezárta a látványosságot. Ezt a csattanót még egy csattanó követte. Dolly és Jenny kisasszonyok ugyanis kártérítési pert indítottak a Garret-cég ellen és ekkor derült ki, hogy a versenybírási vesztegette meg a próbakisasszonyokat, ő biztatta fel őket — jelentékeny jutalom ígéréssel — hogy vasszenek össze, rögtönözzenek egy kis botrányt.

A hölgyek ezt meg is tették, Garret célját elérte, de fizetni nem akart. Erre azután a Hoolbroeck-cég is kártérítési pert indított. A tárgyalásra már minden jegy elfogyott.

— Az Angol Bank leszállította a kamatlábat. Londonból jelentik: Az angol Bank a leszállítási kamatlábat három százalékról két százalékra szállította le. (Rador.)

— Átadta megbízólevelét a moszkvai magyar követ. Moszkvából jelentik: Kristóffy József magyar követ szerdán a Kremlben átadta megbízó levelét Kalininnek, a Szovjetország-unió végrehajtó bizottsága elnökének.

— Nem helyezik szabadlábra a francia kommunista képviselőket. Párisból jelentik: A törvényszék elutasította a letartóztatott 35 kommunista képviselő szabadlábra helyezési kérelmét.

— Hétszáz muzulmán vándorolt ki az országból. Constantinábul jelentik: A Samsun tő-rok hajóval 700 dobrozdai muzulmán távozott el az országból. A kivándorlók magukkal vitték háztartási felszerelésük nagy részét. Ezeket a törököket Anatóliában telepítik le.



Október 27
Péntek
Szabina Nestor

1759 október 27-én született Kazinczy Ferenc író, a magyar nyelvújítási mozgalom vezére Kazinczy Ferenc levelezésében állott korának minden írójával és valamennyire buzditólag hatott. Hirdette a magyar irodalmi nyelv megújításának szükségességét és maga is nagy mértékben részt vett abban.

1889 október 27-én alakult meg a Magyar Néprajzi Társaság. Célja a magyarok által hajdan és a mai időben lakott területeknek néprajzi szempontból való tanulmányozása.

— Titeanu volt miniszter letette a pilótavizsgát. Bucurestiből jelentik: Titeanu Eugen volt belügyi államtitkár letette a másodfoku pilótavizsgát. A vizsga a baneasai repülőterén folyt le egy különleges bizottság előtt. Titeanu két héttel ezelőtt tette le az elsőfoku pilótavizsgát. A volt államtitkár hat hónapos tanfolyam után érte el ezt a kiváló teljesítményt.

— Olasz-bolgár gazdasági tárgyalások. Szófiából jelentik: Olasz gazdasági bizottság érkezett Belgrádból Szófiába és megkezdte tanácskozásait a Bulgária és Olaszország közötti kereskedelmi egyezmény kimélyítéséről, valamint az új helyzetnek megfelelően a két ország közötti viszony összehangbahozásánál.

— Péntekre halasztották Lipót belga király rádióbeszédét. Brüsszelből jelentik: Lipót belga király szerdára bejelentett rádióbeszede elmaradt és azt pénteken, 27-én fogja elmondani hajnali 2 óra 15 perckor, ami Amerikában október 26. csütörtök estének felel meg.

Elejtett szeméit

harisnyáin olesón és gyorsanfelszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota.

— Az első nagy háborús jótékonycélu előadás Párisban. Párisból jelentik: A Madelin színházban szerdán este tartották meg az első jótékonycélu előadást, amelynek hatalmas anyagi sikere volt. A bevételből négy betegszállító autót vásárolnak a sebesültek számára. Az előteli közönség között ott volt a windsori herceg és Paul Reynaud pénzügyminiszter, Sacha Guitry, Gaby Morlay, Elvira Popescu és több más világhírű művész. Sacha Guitry három egyfelvonásosát adták elő és még egy kis darabot, amelyet Abraham Dreyfuss írt. Az előadásnak óriási sikere volt.

Gyermeknépkonyhák

Temesvárot már évek előtt létesült a gyermeknépkonyhák intézménye. Jóságú emberek és tanügyi személyek iskolák közelében és iskolákban konyhákat létesítettek, amelyekben szegény gyermekek napi egy leuért meleg ebédet kapnak. Az intézményt nemcsak az a belátás hozta létre, hogy téli időben a külsőket lakó gyermekeknek ne kelljen hazamenniük, hanem az a szándék, hogy sok apró fiú, kicsiny leányka, akinek szülei munkanélküliek, esetleg gyárban dolgoznak és dőlben nem mehetnek haza, ne maradjon ebéd nélkül.

Más esztendőben ezek a gyermeknépkonyhák november végén, vagy december elején szoktak megnyitni. Ebben az évben azonban az általános szegénység sürgőssé tette ezeknek a gyermeknépkonyhák számára már előbb való megnyitását. Az erzsébetvárosi női misszió máris megnyitotta a Feli-diora-uccában működő gyermeknépkonyháját, mely nagy látogatásnak örvend. Déli tizenkét órakor a környékbeli iskolákból naponta átlag hetven fiú és leány özönlik oda. Egy leuért kenyérral együtt mindegyik nagy tál ételt kap. Annnyit főznek a gyermeknépkonyhán, hogy felnőtt szegényeknek is jut teljesen ingyen meleg ebéd. Bizonys, hogy az ebédelő gyermekek száma növekedni fog. Az erzsébetvárosi Mihail Gaspar-uccában is működik hasonló egy leues gyermeknépkonyha. Ezt a német népközönség tartja fenn, amely a többi városrészben is felállít hasonló tanulóétkeket.

A missziós nővérek a józsefvárosi római katólikus fiúiskola alagsori helyiségében minden év Szent Erzsébet napján nyitják meg gyermeknépkonyhájukat. Ezen naponta száz-százötven gyermek szokott ebédelni aszerint, hogy van-e délutáni előadás, vagy nincsen. Ebben az esztendőben ezt a konyhát is előbb nyitják meg. Nem várják meg Erzsébet napját, hanem november elején kezdik meg a főzést. Ugyanezok november elején nyitnak meg a józsefvárosi Vacarescu-uccában és a gyár-városi Titu Mărescu-uccában is az iskolai népkonyhák, amelyeknek szintén napi egy leuért adják néhány száz gyermeknek a meleg, izletes ebédet.

Kocsik és kerékpárok ellenőrzése

A temesvári rendőrség felszólítja a kocsikerékpárok tulajdonosait, hogy járműveik és si engedélyeik ellenőrzésére november hónapban jelentkezzenek a rendőrség forgalmi osztályán. A jelentkezéskor hozzanak magukkal kérvényt, amelyen a járművek azonosító számait, az engedély számait, a járművek típusát, a járművek állapotát, az engedély típusát, az engedély kiállításának helyét és dátumát kell megadni. A járművek ellenőrzésére a rendőrség a következőképpen jár el: november 1-én a 1-400 számú kerékpárok, november 2-án a 401-700 számú, november 3-án a 701-1200 számú, november 4-én, az 1201-1500 számú, november 5-én az 1501-2800 számú, november 7-én a 2801-3000 számú, november 9-én a 3001-5000 számú, november 10-én az 5001-7000 számú, november 11-én a 7001-9000 számú, november 13-án a 9001-10000 számú, november 14-én a 12001-15000 számú, november 15-én a 15001-17000 számú, november 16-án a 17001-19000 számú, november 17-én a 19001-20000 számú, november 18-án a 20001-22000 számú, november 20-án a 22001-24000 számú, november 22-én a 24001-26000 számú, november 23-án a 26001-28000 számú, november 24-én a 28001-30000 számú, november 25-én a 30001-32000 számú, november 27-én a 32001-34000 számú kerékpárok tulajdonosai jelentkezzenek. November 28-án az 1-300 számú kocsik, november 29-én a 301-650 számú és november 30-án a 651-1000 számú kocsik tulajdonosai kötelesek jelen lenni a rendőrségen a jelzett napokon délelőtt 8-11 óráig és délután 5-7 óra között történik. Akik a jelzett elmulasztják büntetésben részesülnek.

(—) A Front temesvári nagygyűlése. A temesvári tartomány szenátorai és képviselői a királyi tartományon értekezletet tartottak. Foglalkoztak a Nemzeti Újjászületés Arconalának szervezési kálataival. Elhatározták, hogy belekapcsolják a mozgalmat, amelynek célja országos nagy arconali gyűléseket rendezni. A temesvári tartományban a Nemzeti Újjászületés Arconali nagygyűlése az addigi tervek szerint november 11-én lesz Temesvárott.

(—) Bérmlás Aradon. Pacha Agoston püspök vasárnap Aradra utazik és ott kiosztja bérmlás szentségét. Minden két évben Aradon bérmlás lenni és idén is Krisztus ünnepe napján megy végbe ott a bérmlás. A püspök Héber János püspöki titkáron kívül talán több tagja is elkíséri.

(—) Részeg kisfiú balesete. Olariu Cor zenyeg éves meghaló fiúcska tegnap egyedül me- a lakásban. Szülei távollétében valahogyan zebe került a pálinkával telt üveg, amelyre talmát kiitta. A pálinkától berugett és akk mázost az ablakba, amelyből egysúlyát v a földre zuhant és testén zúzódákat szenvedett. A szomszédok végül is figyelmesek lettek a g rezes tüneteit mutató fiút kórházba szállították.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatal a következő gyermekek születését jelentették: Csécsy Éva, Fanta Mihály, Scheidemann József, raneantiu Simeon, Padure Ana, Jivanescu D.

(—) Halálosok. Meghaltak: Joanovics harminchat éves zenész, Prunkel Ferenc két éves kereskedő, özvegy Iovan Rozalia, tett Sándor ötvenhárom éves, Reichard Ma- tizennyolc éves képzőművészeti iskolai hallgató.

GYOGYSZERTARAK ÉJJEI SZOLGÁLTATÁSAI

Pénteken, október 27-én a szolgálati beosztásuk szerint:

Az I. kerületben az Alba Iulia uccában Kun gyógyszerár

A II. kerületben a Dacilor uccában Kovács gyógyszerár

A III. kerületben a Porumbescu uccában Sárge gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Craciun gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állás- szakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

PÉNTEK, OKTÓBER 27.

APOLLÓ: Az éjszaka ítéle (angol film.)

CAPITOL: Emigránsok (orosz film.)

CORSO: A csintalan asszonyok (német film.)

SCALA: Helén doktorkisasszony (magyar film.)

— A TÁVOLKELETI HATALMAK KOMUNISTAELENES ÉRTEKEZLETE. Tokióból jentik. A távolkeleti hatalmak megbízottai nagyrészt Tokióban összeültek, hogy megvitassák a komintern ellen teendő intézkedéseket, melyek révén megakadályozhatják területükön a kommunista propagandát. Az értekezleten Japánon kívül résztvettek a Fülöp-szigetek, Jáva, Mongólia, India, Mandzsukuo megbízottai, valamint a nantangi és a pekingi ideiglenes kormányok kiküldöttjei.

— Az ország előkelőségei léptek be a „Nemzeti Utadat Szövetségé”-be. Bucarestből jelentik: A Nemzeti Újjászülés Frontjának minisztériuma közli, hogy a közművelődési egyesületek számos tagja atkozott be a „Nemzeti Utadat Szövetsége” nevű egyesületbe. Az eddigi beiratkozottak között vannak: A. C. Cuza, Istrate Micescu, Cuza Gheorghe, anitescu dr., Ioanid Tilica, Haralambie Vasile dr., ziceanu Gheorghe, valamint több más magasrangú személyiség.

Azonnali hatállyal elbocsátottak egy leányt, mert — halat vacsorázott

Budapestről írják: Különös munkaügyi perben ozott ítéletet a járásbíróság.

Májusban a nemzetközi vásáron nagy feltűnést elített egy kozmetikai gyár nem mindennapos reklámja. A gyár készítményeit egy fiatal leány árusította. Közlelebről szemügyre véve kiderült, hogy a leány egyik arca tele van csúnya pattanásokkal, míg a másik fele hamvas, bársonysíma volt.

Az árusítónő az érdeklődőkkel közölte, hogy bal arcán használta a gyár kitűnő arckrémjét, azért ett ilyen szép, üde és sima az arca, azért tűntek el a pattanásai, míg arcának másik fele továbbra is csúnya maradt, mert nem kente be a krémmel. Az ítéletes reklámnak nagy sikere volt s a hatásos szemléltető példán felbuzdulva, sokan vásárolták az arceszépítő krémet.

Ez az árusítónő most hatheti felmondás megfizetéséért perelte a kozmetikai céget. Keresetében felmondta, hogy amikor a gyár alkalmazta, mindkét arca pattanásos volt. Elküldték egy ismert orvoskozmetikushoz, aki speciális kezeléssel balarcáról eltávolította a csúnya kiütéseket, míg a jobbarca kezelés nélkül maradt. Ilyen előkészületek után állított ki a Nemzetközi Vásár egyik fiúkönyvében, ahol nagy sikerrel árusította a kozmetikai cég szépségítő krémjét — amelyet maga sohasem próbált ki.

A leány elpanaszolta, hogy tíznapi szolgálat után azonnali hatállyal elbocsátották. Amikor a felmondás oka felől érdeklődött, nagy meglepetésére közölték vele, hogy azért küldik el, mert a cégfőnök határozott tilalma ellenére

halat vacsorázott és a haleyvétel a „megszépített” bal arcán ismét kiütözköztet a pattanások.

Ezt a felmondási okot nem fogadta el és hatheti felmondás megfizetését kérte a kozmetikai vállalatól. Kijelentette még, hogy alkalmaztatása előtt portrémodell volt. A gyár reklámmodellakat készített róla. „A krém hatása: használat előtt — használat után” felirattal. A reklámmodellakat oly nagy mennyiségben nyomatták, hogy az a közönség lett is így mint portré-modell már nem tud elhelyezkedni. Ezt a kártérítési igényét azonban külön perben fogja érvényesíteni.

A bíróság előtt a leány képviselője megismé-álte a perben előadottakat. Szerinte a gyár halátan volt az árusítónővel szemben, aki megőrizte megszépülésének titkát és szorgalmasan árusította a szépségkrémet.

Maga a lány elmondta, hogy sohasem tiltották meg neki a haleyvést, ami pedig egyébként sem okozhatna bajt, mert köztudomás szerint a hal tisztítja az arcbőrt. Már csak azért sem evett halat, mert sem is szereti s ennek bizonyítására tanukat nevezett meg.

A gyár jogi képviselője cáfolta a leány által előadottakat. Azzal érvelt, hogy az árusítónő határozott tilalom ellenére olyan ételt fogyasztott, ami érzékeny arcbőrének kiütéseket okozott, tehát reklámcélokra nem volt felhasználható s így az alkalmaztatás lehetősége megszűnt. Kérte a cég egyik alkalmazottjának kinalgatását arravatkozozóan hogy a leánynak megtiltották a haleyvést.

A bíróság minden bizonyítási eljárását elutasított s a tanúkihallgatások mellőzésével nyomban meghozta ítéletét, amelyben a kozmetikai céget kötelezte, hogy a leánynak hatheti felmondást fizessen meg. Az ítélet érkekes indoklása szerint

az a körülmény, hogy az alkalmazottnak megtiltották a halvacsorát, a jóerkölcsöbe ütközik.

A felmondás jogtalan volt, a gyár tehát köteles a felmondási időre járó összeget megfizetni.

(—) A helytartósági vezértitkár fővárosi útja. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár hivatalos ügyekben Bucurestibe utazott, a honnan néhány nap után tér haza.

— Sulyos közlekedési baleset a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Sulyos kimeneteli közlekedési szerencsétlenség történt a főváros egyik legforgalmasabb útkereszteződésénél. Egy utassokkal telt társaságkocsi összeütközött az egyik villamossal, néhány utas és három rendőr, akik szintén a kocsiiban tartózkodtak, megsebesültek. Valamennyiüket a kórházba szállították.

(—) Az októberi nyugdíjak kifizetésére jövő héten kerül a sor. A temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályához az októberi nyugdíjak kifizetésére vonatkozó utalványozás eddig még nem érkezett meg. Számolnak azzal, hogy a szükséges összeg kiutalására csak a jövő hét elején kerül a sor és így a nyugdíjak kifizetése egyelőre késik.

(—) Schlosser bórgyáros családjának gyászja. Schlosser Henriké született Lefkovics Ilona, Schlosser Henrik temesvári bórgyáros felesége az egyik budapesti szanatóriumban ötvenhat éves korában, házasságának harminctödik esztendejében meghalt. Régi szívbjaj kínozta, amelyre nem lett orvososság. Családjá legutóbb Budapesten helyezte el szanatóriumban, de ott sem tudták meggyógyítani. Szenvedéseinek véget vetett a halál. Holttestét Temesvárra hozzák és vasárnap, október 29-én délelőtt tíz órakor kísérik örök nyugalomra a zsidó temető halotti csarnokából. Halálát gyászolja férje, továbbá két fia, Ferenc és Vilmos, a Schlosser bórgyár társtulajdonosai, két leánya: Anna, Bartók Jenő világiosi börtormelő felesége és Róza, festvezett Steinmetz Jenőné Budapesten, unokái, testvérei és rokonsága.

(—) A reformáció ünnepe Újmosnicán. Az újmosnicai református egyház október 31-én templomünnepély keretében emlékezik meg a reformáció megindulásáról. Ezen a napon úgy az iskolás gyermekek, mint a felnőttek részére külön templomi ünnepély lesz.

(—) Felhívás! Szeretettel felkérjük meleg szívű asszonyainkat, hogy az idén is segítsenek régi ruha gyűjtési munkánkban és nélkülözhető ruhadarabokkal enyhítsék a szegények nyomorát. A legkisebb adományt is szívesen fogadjuk és érte is küldünk. Telefon: Hitközségi iroda 29—74, vagy 17—18. Az irz. nöegyletek elnöksége.

(—) Jótékonyellő angol tanfolyam. Az unitárius templom alap jávára november 1-én este 7 órakor kezd meg angol kurzusát Nagy Zoltán unitárius lelkész. Heti két órány nyelvoztatás, egy órány pedig nyelvgyakorlás lesz. A tanfolyam díja a résztvevők önkéntes felajánlása lesz. Feliratkozni lehet a kurzus helyén, a Magyar Házban, földszint balra, délelőtt 9—11 és délután 4—6 óra között és a lelkész lakásán: Bratianu ucca 7.

BERNARD SHAW GUNYOLÓDIK

Bernard Shawról köztudomású, hogy hosszú ideje nem eszik húst. Az utóbbi időben sokat betegeskedett és orvosai figyelmeztették, hogy nem állnak jót az életéért, ha legalább hébe-hóba nem eszik egy kis húst. Erősítenie kell a szervezetét és idegeit. Shaw nyilvánosság előtt válaszolt az orvosainak. Földi létém — mondja — forduloponthoz érkezett most. Orvosaim kijelentik, hogy hajlandók továbbra is megajándékozni az étellel, de ennek az a feltétele, hogy ennem kell — bilszketek. Én azonban nem vagyok hajlandó erre, mert a halál mégis csak szebb, mint a kannibalizmus. Vérendeletemben már rendelkezem is temetéséről. Koporsómat kövesse a gyászolók hosszú kocsisora, a kíséjének ökrök, bikák, sertések, kacsák és egy kis akváriumban kedves, ugrándozó élő halak. Viseljenek gyászszalagot annak az emlékére, aki inkább kész volt itthagyni ezt a földi létet, semhogy felfalja azokat, akik társai a teremtésben. Szép lesz ez a temetés menet — tejezi be gúnyolódásait Shaw, — amelynél nagyobbban Noé bárkája óta el se képzelhetett senki

(—) Halálos szerencsétlenség az országúton. Az Ermény közseg felé vezető országúton javítási munkálatok folynak, amelyekhez a szükséges követ a 338 Tms. jezesú teherautó szállítja. Tegnap az autó a tiznégyes kilométerkönel rakta le a követeket. A követek megrakott egyik láda Balian Vasile harminckét éves birdei illetőségű munkás fejére esett és azt széttroncsolta. Balian Vasile nyomban meghalt. Holttestét társai a teherautóra tették és a csendőrségre szállították.

(—) Virághullás. Reichardt Gyula erzsébetvárosi kárpitozómester tizennyolc éves Magdolna nevű leánya, aki s temesvári képművészeti akadémiára hallgatója volt, néhány nap előtt mandulagyulladásban megbetegedett. A fiatal leányt be-szállították az egyik szanatóriumba. A gondos orvosi ápolás sem tudta megmenteni életét és a tizennyolc éves leány meghalt. Temetése ma, pénteken délután négy órakor lesz az erzsébetvárosi temető kápolnájából.

(—) Sakkkört alakított a magántisztviselők céhe és ezzel a programpontok egyik szép elgondolását valósította meg. A sakkör ezúton felkéri mindazokat a sakkozó magántisztviselőket és alkalmazottakat, akik készek részvételükkel a kört célkitűzéseiben támogatni, jelentkezzenek a céh titkári hivatalában: Breasia Functionarilor Particulari. Str. Eminescu 5., naponta délelőtt 9—1 és délután 5—9 óra között.

SCALA
MOZI



A TISZTI BECSÜLET

Pótműsor:
Törökország ujjáépítése, legaktuálisabb felvételekkel és a legfrisebb heti hirdó, román nyelven.

Egész nap a legelővétel. Telefon 23-79. Ma pénteken utoljára:

HELEN doktorkisasszony

Matinék: Szombat d. u. 3-kor és vasárnap d. e. 11-kor, olcsó helyákkal

Helén doktorkisasszony

ANGLIÁBAN EGYRE TÖBBET BESZÉLNEK A BÉKÉRŐL, MINT A HÁBORURÓL

Londonba már visszatért a normális élet. Csalódtak az angolok, mert a háboru másképpen folyik, mint ahogy várták

Londonból jelentik: Úgy tudom, hogy egy le-
vél néha tíz, esetleg tizennégy napig megy Angliá-
ból haza, így számolnom kell azzal a kockázattal,
hogy tapasztalataim, amelyekre itt leírok, elvesz-
tik aktualitásukat mire az olvasó elé kerülnek. Ebb-
ben az esetben kérem az olvasót, tekintse ezt a lon-
doni levelet történelmi visszapillantásnak a háború
első heteire.

Az angol admirális első lordja, Winston
Churchill, aki a tömeglélektan alapos ismerője,
egyik legutóbbi beszédében figyelmeztette a közvé-
leményt arra, hogy nemcsak a háborús veszélyek-
re kell felkészülni, hanem arra a lélektani hatás-
ra is, amit a hűzódó konfliktus, más szóval a mos-
tani háború „unalmassága” a tömegekre gyakorol.

Az „unalmas háború” kifejezés úgy hangzik,
mintha gúnyos paradoxon volna. Pedig hát Lon-
donban — és feltételezem, hogy más fővárosokban
is — ez az általános beszédtema.

A nyugati háború mind mostanig csúfosan meg-
cáfolta az összes hozzáfűzött várakozásokat.

Niányzik belőle minden drámai történet, ami a tö-
megek fantáziáját felizgatná.

A németek viharos lengyelországi előnyomulá-
sa, a lengyel csapatok bátor küzdelme, Varsó vé-
delmének éposza, az orosz haderő váratlan beavat-
kozása kétségtelenül a nyugati népek lelkében is
visszhangot talált. Alapjában véve azonban minden
politikai érdekelttség és szövetség ellenére ezek az
események valahol nagyon messze, szinte egy másik
világban játszódtak le. Az angol ember, bármilyen
lelkiismeretesen tanulmányozta a térképet, a rövid
háboru napjai alatt még arra sem ért rá, hogy a
számára kimondhatatlan és rejtélyes lengyel hely-
ségneveket megtanulja.

A lelki feszültség feloldódása ilyen körülmé-
nyek között nem következhetett be. Hogy ezt meg-
értsük, vissza kell helyezkednünk a háború kitöré-
sének lélektani hangulatába. 1938 és 1939 törté-
nelmi szeptembere között eltelt esztendő a szinte
elviselhetetlen lelki megterhelés és feszültség idő-
szaka volt. Az elkövetkező vesztésterhes események
előérzete feküdt meg a lelkekben, ez kötött guzba
minden gondolkodást és cselekvést. A nyugati tö-
megek mesterségesen legyűrték idegességüket, de
mégis az idegesség volt emberek millióinak állandó
lelkiállapota.

FELSZABADULÁS.

Talán kegyetlenül, talán embertelenül hangzik,
de mégis az az igazság, hogy

a háború kitörése bizonyos értelemben felsza-
badításként jött.

Az egyes emberek gondja feloldódott a világesemé-
nyek hatalmas hullámaiban, mindenkit új érzések,
új akarat töltött el.

A véletlen ismét nagyszerű rendezőnek bizo-
nyult. Chamberlain vasárnap délelőtt tizenegy óra-
kor jelentette be a háború kitörését és félórával ké-
sőbb az angol fővárosban végigsíkkított a légiveszélyt
jelző szirenák szava. Igen; így képzelte ez emberek
fantáziája a háború kitörését. Mindenki el volt rá
készülve, hogy az első órában megjelennek veszté-
sterhes bombarakományokkal az ellenséges repülő-
k, ugyanakkor angol pilóták szái igekeznek ugyan-
ilyen céllal az ellenséges metropolisok felé.

Mindebből a valóságban eddig nem következett
be semmi. További két légiriadó elhangzott ugyan
Londonban, de más nem zavarta meg az angol fő-
város polgárainak álmát. A legelső riadóról is ki-
derült azóta, hogy félreértés volt: az újonnan ki-
nevezett francia légügyi attasé igekezett repülő-
gépen állomáshelyére, a parti őrség ezt a gépet je-
lezte, s ebből származott az alarm.

A háború első óráiban megkezdődött a töme-
gek kivándorlása Londonból. A várost elsötétítették,
az emberek, családok, intézmények és hiva-
talok vidéken találtak új hajlékot. Azóta néhány hét
telt el, semmi sem igazolta ezeknek az intézkedések-
nek egyébként kétségtelen szükségességét s

a nagyváros kényelme újra elkezdett vonzóerőt
gyakorolni a lakosságra.

A hatóságok már kénytelenek felemelni intó sza-
vukat a visszavándorlás ellen. Egyre több hírdet-
ést látunk az angol lapokban: kereskedelmi cégek
közlik, hogy irodáik ismét a háború előtti címen ta-
lálhatók, vidéki kirándulásukat befejezték és visz-
zatértek a fővárosba.

A háború első napjaiban az egyébként rend-
kívül fegyelmet és rendezett londoni élet is meg-
változott. Senki nem állította meg a sofőrt, ha túl
gyorsan hajtott, senki nem vette rossznéven, ha is-
meretlen emberek kopogtak be hozzá azzal, hogy
friss híreket hallottak.

A HÁBORÚ „INTÉZMÉNYESEDIK”

Mingöz megváltozott. A rend, nyugalom, fegyve-
lem és polgári kötelességteljesítés eivét visszahe-
helyezték régi trónjukra. Az első háborús napok sza-
badságát erős gyöplővel szabályozzák a hatóságok.

Angliában a háború most már nem állapot, ha-
nem berendezkedés, rendszer.

Viszont a nagy robbanás, amelyet a háborútól várt-
ak, még mindig nem következett be. Hiába magya-
rázza barátainak és saját magának minden értel-
mes ember, hogy a modern háború vezetéséhez még-
is csak joban ért Gamelin marsall és Lord Gort
marsall, mint Mr. Brown, a sajtókereskedő.

Az újságokban hiába igekeznek a modern há-

ború katonai szakértői felvilágosítani a közönsé-
get arról, hogy az emberélet és hadianyag mérték-
kezleti pazarlás az elképzelhető legnagyobb mé-
rtékben elkerülhető, hogy az 1914-es tapasztalatokból
tanulva ez tanult a modern hadvezetés, hogy a
háború óriási gépezetét lassan, óvatossan és fok-
atosan kell üzembehelyezni.

Amint egykor a háború rémétől terhes be-
ben mindenki háborúról beszélt, most ebben a
den háború között lefurcsább háborúban a
általános beszédtema.

A békét pedig gyors cselekvéssel és győze-
mel kapcsolatban képzelik el az emberek. Hall-
a nagy államférfiak figyelmeztetéseit a ho-
háborúról, a kitarásról és más hasonlóról, az
ber azonban olyan furcsa teremtmény, hogy

nem hisz a háborúban, amíg nem érzi saját bi-
rén az eseményeket.

Ez a háború a fantáziának eddig nagyon ke-
táplálékot nyújtott. Bármennyire technikaivá lé-
a hadvezetés, „naga a háború elsősorban mégis
zelmi dolog, az érzelmeket pedig a fantázia l-
mányozza. Nehéz abba belenyugodni, hogy r-
den másképp történik, mint ahogy az átlag-
várta s az a háború, amire mindenki felkészült,
mindig nem kezdődött meg.

Ezért van igaza Churchillnek, amikor arra
gyelmezteti az angol polgárságot, hogy nemcsak
közvetlen háborús veszedelmek, hanem a hos-
háborúból származó lélektani veszedelmek ellen
fel kell magát fegyvereznie.

... Adja Isten, hogy ne gondoljunk szomorú
vagyakozva vissza a háborúnak erre az „unal-
morszakára.

A nők egyenlőségért — a nikotinsárgára füstölt vöröskörmű ujjacskákis

A háború rémének valóra kellett válnia, hogy
a nők piros ajkai közül kiüsse a cigarettát. Leg-
alább a német protektorátus alatt levő cseh-morva
területek így intézkedett a takarékosági rendszá-
bályokat foganatosító hatóság. Tilos a nőknek a ci-
garettázás! Nem akarok összeveszni a szépnemmel,
— világleletemben rajongtam a csicsérgő szoprán
hangért — és a dohányjövődék bevételeit sem mern-
em kisebbiteni akarani, de szó, ami szó, egy ilyen
tilt rendelet másutt is elkelne rövidebb-hosszabb
ideig, hogy a patyolatossá és illatos régi nő ideál-
ról alkotott és sok szerettel őrzött képet továbbra
is magunk előtt láthassuk és zavartalanul gyö-
nyörködhessünk benne. Hiszen helyes és indokolt
a női emancipáció, a kenyeret és megélhetést biz-
tosított pályákon, valamint a társadalmi életben való
egyenlőség — a családi életben úgy sincsen, mert

A reformáció ünnepe a temesvári református és evangélikus egyházban

A reformáció évfordulóját a temesvári refor-
mátus és evangélikus egyház az idén is méltó ün-
nepi keretben üli meg. Október 31-én, kedden, a
reformáció napján délelőtt tíz órakor a református
templomban ünnepi istentisztelet lesz, amely után
az iskolai tanuló ifjúság ünnepélye következik.
Ezen a különböző iskolák növendékei szerepelnek
ünnepi műsor keretében.

Este ugyancsak a templomban nagyszabású vallá-
sos ünnepély lesz, amelyen az ige hirdetést Argay
György evangélikus esperes végzi és ezzel a refor-
mátus egyház a két egyház közötti testvéri viszonyt
kivánja kidomborítani. Az esti vallásos ünnepély
keretében mutatkozik majd be az újjászervezett
templomi énekkar, amelyet Zöld Zoltán, az új kán-
tor tanított be és az ő vezetése alatt működik igen
szép eredménnyel.

A temesvári evangélikus egyház ugyancsak
megünnepli a reformáció évfordulóját. Kedden dél-
előtt fél tíz órakor a belvárosi evangélikus templom-
ban urvacsorával egybeültött, magyar nyelvű isten-
tisztelet lesz a reformáció emlékére és azt Argay
György esperes végzi. Délelőtt tizenegy órakor né-
met nyelvű istentisztelet lesz urvacsorával és ez-
uttal Schimmel Viktor lelkész szolgál. Külön vallá-
sos ünnepély kedden délután nem lesz, mivel ezt
már vasárnap délután a templom száz éves felszen-
telési jubileuma napján tartják meg gazdag mű-
sorral.

ott rendszerint az asszony az úr — de az a sz-
százalékos egyenlőség, az a „ami neked szabad,
kem is szabad” az végso elgondolásban még s-
vezet jóra. Amint hogy egészen természetes
hogy a férfiak nem hordanak vérvörösrre lakkozo
ragadozószzerűen formált körmöket, gondold terf
fejüket nem koronázza háromszázötvenéteri dauer
és szénaszínűre bleicholt hajkreáció, ajkukon n-
virít a csókálló és Crawfordszerű érzékiséggel iv
ruzs, úgy viszont tartásuk a modern női típusnak
a konzervatívizmus falatait ledönteni kész kép-
selői természetesen azt is, hogy nem muszáj re-
geltől estig harmic cigarettát elfüstölni — ha
minc, az is valami! hallom a gúnyos ellenvetést,
nem muszáj ellenszenvet kiváltani abból a férfiből,
aki jólnevelt lovag módjára hódolattal kézes-
kot kíván lehelni a keskeny női kacsóra és az m-
he kölnivíz üdítő illata helyett kegyetlenül hegy-
olykor sárgára füstölt ujjak nikotinos szaga i-
meg az orrát, nem muszáj róminapom férjúraram
versenyt szaladni a kávéházba és onnan kakask
korékoláskor hazatérve, nem muszáj általában
nyilvános szórakozási helyekről a férfiakat lass
de feltartóztatatlan szívósággal kiszorítani, me-
mindez mégsem egyeztethető össze azzal, amit i-
ódsi rajongók és javíthatatlan idealisták nőiesne
tartunk.

Nem akarok nagyképu purifikátor lenni, n-
gyon jól tudom, hogy ellenszenves és felette medő
feladatrá vállalkozom, amikor az amerikai tipu
utánozó mai modern és szabadjárá eresztett eur-
pai nőtl azt merném csak gondolatban is kívánn
hogy valamelyest térjen vissza jó nagyanyja mú-
századbeli elveivel, ami majdnem annyit lenne, min
ha azt mondanám, hogy a kavargó színű imprim
helyett kockás barchendet viseljen, de nem is ak-
rom dolgomat női ismerőseimnek a javával örökt
elrontani! Haladjon csak tovább a világ divatja
hamis világításban tündöklő filmsztárok rikitó rel
láméletének útján, örüljön jókedvében a kávé-
mert a mai modern asszonyok nem kényelmes ott
honukban a nagy asztal körül rendezik meg a tejes
kenyérrel és illatos haboskávával fűszerezett traas
délutánokat, hanem a kávéházak márványlapja ké-
rül kialakuló női asztaltársaságok adnak egymás
nak találkat hetente legalább kétszer is délutá-
négytől a kései vacsora idejéig, én jól tudom, hog-
ez nemcsak modernebb, hanem kényelmesebb é-
olcsóbb is, mint az otthon szeretetének az ápolás-
és ezért ne is tessék velem esetleg vitázni, vag-
elavult elveket valló és lomtárba való fecsegéseme
megkontrázni, mert mint régi vágású gavallér, má-
annak idején megtanultam, hogy mindig a nők vé-
delmére illik kelni, de azért mégis örülök, hogy
világ egy kis helyén kiütötték a nők szájából a ci-
garettát. (Gogo.)

SPORTESSEMÉNYEK

Három pontot itthon tartottak a temesvári csapatok

A CAMT döntetlenül játszott az UDR vel, a Ripensia legyőzte a Victoriát. A galatii Gloria CFR nagy meglepetésre rávert a Juventusra

A nemzeti bajnokság csütörtöki fordulóján két fontos meglepetés adódott. Szerdán délután az Unirea Tricolor kétvállra fektette a Venus legénységét, majd csütörtökön a Juventus a galatii Gloriától szerezett vereséget. Az AMTE a Kárpát FC felett aratott diadalt, a Ripensia nehezen bár, de győ-

zött a Victoria ellen, míg a TMAC és az UDR megosztottak a pontokon. Ugyanez történt a Sportul Studentescu — Rapid FC mérkőzésen, amely szintén eldöntetlenül végződött. Részletes beszámoló az egyes mérkőzésekről:

Ripensia - Victoria 2:1 (1:0)

Gyér számu közönség előtt nagy harcot vívett a Ripensia tegnap délután a kolozsvári Victoria együttesével, amely szép játékkal nemcsak méltó ellenfele volt a temesvári csapatnak, hanem lendületével sokszor felül is multa. A játékot a Ripensia kezdte, de nyomban a Victoria vette át az irányítást és sorozatos támadásait a Ripensia védői csak korner árán tudták elhárítani. A harminchatodik percben érte el a Ripensia a vezető gólt. Zsifkovits adott jó lövést Dobaynak, akinek végre sikerült a lövés a labda nagy erővel a hálóba került. A Ripensia híveinek örömjongása még el sem múlt, máris kiegyenlített a Victoria. A kezdés után lábról-lábra vitték a kolozsvári játékosok a labdát és Moldoveanu közeli lövéseivel szemben Zsifkovits Pavlovici tetethetlen volt. Továbbra is a Victoria maradt támadásban és állandóan szorongatta a Ripensiat, de ebben a félidőben több gól már nem esett.

A Ripensia győztes gólja a második félidő tizenhét percben esett. Tänzer ivelt a labdát Dobay fejéről Marcu elé pattan, aki kö-

zelről a kapuba emeli. A gól után a Victoria erősen támadott, de kiegyenliteni már nem tudott. Ezzel a Ripensia győzött 2:1 (1:1) arányban.

A Ripensia ezen a mérkőzésen nagyon mérsékelt teljesítményt nyújtott. A közvetlen védelemben kiemelkedett Pavlovici, aki a csapat legjobbja volt. A fedeztető a védelemben sokat dolgozott, de elhanyagolta a csatársort, amely szinte egyáltalában nem kapott használható labdát. A csatárok közül talán csak Tänzer és Marcu nyújtottak elfogadható, Ciolac a lassúságával sok támadást akasztott meg. Zsifkovits a mezőnyben sokat dolgozott, de nem tudott érvényesülni. Dobay kevés labdát kapott és lövéseivel sem volt szerencséje. Általában a Ripensia nem tudta kellően kihasználni a gólhelyzeteket és ezért csak verejtékes küzdelemben tudta megszerezni a két pontot. A Victoria nagyon szépen játszott a mezőnyben. Gyors és lendületes támadásainak befejezése azonban vagy a rossz lövések miatt maradt el, vagy pedig a kitűnően védő Pavlovici tette azokat ártalmatlanná.

CAMT - UDR 0:0 (0:0)

A két csapat játékát a közönség, amely szép számban gyülekezett a Banatul pályán, nagy érdeklődéssel várta. A játék valóban végig izgalmas és érdekes volt, csupán a gól hiányzott, amely egyik, vagy másik csapat győzelmét jelentette volna. A teljes, hűvös időben lejátszott mérkőzés első részében inkább az UDR volt fölényben, míg a második félidőben a szellel háttában játszó CAMT szorongatta a resicai csapatot. Az első nyolc percben a CAMT védelme nehezen küzdött, mert a resicai csapat hatalmas iramban támadott. A sorozatos támadások eredménye azonban csak két eredménytelen korner volt. Azután a CAMT csatársora is vetett néhány veszélyes támadást, de az UDR kitűnően játszó védelme megakadályozta a gólszerzést.

A tegnapi mérkőzésen mindkét csapat jól játszott. Különösen a védelem tett ki magáért és munkája, mint azt az eredmény mutatja, hibátlan volt. A CAMT csatársorában különösen Reiter és Bindea ütnek ki. Az UDR csapatában a legjobb csatársor a fedeztető volt. A csatársort irányító Spielmann a második félidőben volt veszélyes. Általában mindkét csapatnak voltak gólhelyzetei, de azt a csatársorok nem tudták kihasználni.

Az AMTE legyőzte a Kárpát FC csapatát

AMTE-KÁRPÁT FC 3:0 (1:0)

Az aradi munkáscsapat szívvel-lélekkel játszva lendületes játékkal legyőzte a bajnokságban második helyezett Kárpát FC együttesét. A gólarány túlzott, de az aradi csapat megérdemelte a győzelmét. Az első félidő góliját Reinhardt II. átadásából Batrin szerezte lecsyganus helyzetből, míg szünet után Szaniszló II. 11-es büntetőből növelte az előnyt. A végeredményt Reinhardt II. védhetetlen góllal állította be. Ritter, aki a szokottnál gyengébben bíraskodott Szaniszlót kiállította.

Izgalmas mérkőzés, döntetlen eredmény

Sportul Studentescu — Rapid FC 4:4 (2:1)

A fővárosi diákcsoport majdnem kellemetlen meglepetést szerzett a Rapidnak, mert végig jobban és erőteljesebben játszott és a második félidő vége felé még 4:2 arányban vezetett. A Sportul lendüli előbb támadásba és Marinescu révén megszerezte a vezetést. Ezt Sipos kiegyenlítette, majd Constantinescu Grecu újból megszerezte a vezetést. Szünet után Gica Popescu kétszer egymásután juttatta a labdát a Rapid kapu-

jába. Később a vasutascsapat is magához tér és sikerült is Vintilla (11-ből), valamint Auer (2) révén döntetlent kiharcolni.

Nagy meglepetés

Gloria CFR — Juventus 2:1 (1:0)

A két csapat körülbelül 6000 néző előtt ütközött meg csütörtökön délután a fővárosban. A győzelmet a galatii csapat szerezte meg teljesen megérdemelten, mert végig rendszeresebben játszott ellenfelénél. A Juventus nem bírta kijátszani megszokott formáját és így kénytelen volt vesztesként elhagyni a játékteret. A galatii góljait Bodea szerezte, míg a Juventus részéről Praszler volt eredményes

November 8-án játszik le a Román Kupa negyedik fordulóját

A Román Kupa bizottsága legutóbbi ülésén eldöntötte a Román Kupa negyedik fordulójának mérkőzéseit. A temesvári csapatok közül a Ripensia Csernovitzban játszik a Dragos Voda ellen, a CAMT viszont az aradi Gloria-Metalosport mérkőzésből kikerülő győztesrel játszik Aradon, illetve Ferdinándon.

A Kinizsi tartozása a Ferencvárosnak. A Ferencváros vezetősége azzal a kérelemmel fordult a román labdarugószövetséghez, hogy hasson oda, hogy a temesvári Kinizsi kifizesse a június 13-iki mérkőzés után fennmaradt 500 pengő tartozását.



100 ezer lei a szövetség tiszta jövedelme a válogatott mérkőzésekből. A szombati és vasárnapi magyar-román mérkőzések számadásainak lezárása után megállapították, hogy a szövetség tiszta jövedelme 400 ezer lei volt.

Siessen

még ma előfizetni a Déli Hírlapra, akkor november elsejéig

ingyen

kapja a lapot, korán reggel lakására kikézbcsítve. Ha még ma beküldi

hozzánk

az előfizetési díjat, nyomban megküldjük a lapot címére és november elsejéig ingyen kapja a lapot!

A nemzeti bajnokság állása:

1. Venus	7	5	0	2	20:6	10
2. CAMT	7	4	2	1	12:9	10
3. Kárpát FC	7	4	1	2	9:5	9
4. Rapid FC	7	4	1	2	19:11	9
5. Ripensia	7	4	1	2	14:9	9
6. Gloria CFR	7	3	1	3	10:19	7
7. AMTE	7	3	0	4	9:9	6
8. Sportul St.	7	1	4	2	16:14	6
9. Unirea-Tricolor	7	2	1	4	5:14	5
10. UDR	7	1	3	3	6:12	5
11. Juventus	7	1	2	4	8:15	4
12. Victoria	7	1	2	4	3:8	4

DAVILA EZREDES:

A Magyarország-Románia válogatott mérkőzés nagy szolgálatot tett a két ország közötti közeledés érdekében

A szombati és vasárnapi magyar-román válogatott mérkőzések utóregzései még ma sem ültek el. Legutóbb Davila ezredes nyilatkozott a két mérkőzésről és a csapatokról. Nyilatkozatában megelégedésének adott kifejezést a román csapat tagjainak nagyszerű szereplése felett, majd kijelentette, hogy a magyar-román mérkőzés nagy szolgálatot tett a két ország közötti közeledés érdekében.

Marinescu Gabriel tábornok levele a válogatott játékosokhoz. Marinescu tábornok, a labdarugószövetség elnöke levelet intézett az A és B csapat tagjaihoz, amelyben köszönetét fejezte ki a szombati és vasárnapi nagyszerű teljesítményért. A tábornok kihangsúlyozta valamennyi játékos lovagias magatartását és sportszerű viselkedését az ellenféllel szemben, majd a továbbiakban megelégedését fejezte ki Economu Virgil szövetségi kapitány munkája felett, aki aránylag nagyon rövid idő alatt eredményes munkát végzett.

Labdarugómerkőzés a lengyel menekültek segítségére. A Turnu Severini Sborul vasárnapi barátságos mérkőzés keretében ütközött meg a lengyel menekültek csapatával. A mérkőzés teljes bevételét a lengyelek kapják meg.

Megtartják a helsinki olimpiai labdarugótornát. A FIFA bizottsága Bernben ülést tartott, amelyen Rimet elnököt. Kivülre résztvettek még Scaldi, Olaszország, Seeldrayers, Belgium és Schricke Svájc. Az ülésen elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust 1939. december 9-én Genfben tartják meg. A FIFA elgondolása szerint feltétlenül megrendezik az olimpiai labdarugótornát.

Barátjék játszik vasárnap? Az Universal Sport azt a hírt közli, hogy Barátjék, akit vasárnap vakbélgyulladásban megoperáltak játszani fog az AMTE ellen. Hihetetlenül hangzik, mert a műtét után legalább 2-3 hétre van szüksége, amíg teljesen felépül.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetlen férjem elhalálozása alkalmából részvétlátogatásukkal, koszoru adományukkal fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, a temetésen résztvettek, ezuton mondok köszönetet.

özv. Bonn Józsefné

= KÖZGAZDASÁG =

A külföldi vállalat adóköteles, ha Romániában jövedelmet szerez

A semmitőszék döntése arról, hogy mikor írog fenn kétszeri megadóztatás

A bíróságok előtt nagyszámú per folyik adóügyekből kifolyólag, amelyekben az a vitás kérdés, lehet-e megadóztatni Romániában azokat a külföldi vállalatokat, amelyek itt képviselőt tartanak, ez azonban nem közvetlenül kapja az árukat, nincs áruraktára, legfeljebb minta lerakata van, s csak megrendeléseket gyűjt, amelyeket a rendelő fél részére leendő közvetlen szállítás céljából kiküld a külföldi gyárnak, vagy nagykereskedőnek. A belföldi képviselő a maga kereseti adóját megfizeti. A külföldi cég tőlünk eredő jövedelmeinek megadóztatása ellen a védekezés az, hogy

így kétszeres megadóztatás áll elő, ezt pedig legalább is az egyezményes államok cégeivel szemben tiltják a nemzetközi egyezmények.

Egy ilyen per most a semmitőszék megnagyobbított „nézetkülönbségi” tanácsa előtt került döntésre és a döntés bizonyára befolyásolni fogja az egész további joggyakorlatot. Eddig a bíróságok úgy értelmezték az adótörvényt, hogy a feleknek közvetlenül szállító, tehát saját országukban megadóztatott külföldi cégek nem esnek nálunk kereskedelmi adó alá az itteni képviselők által közvetített ügyletek alapján. A semmitőszék ezt a gyakorlatot félretéve most a megnagyobbított tanács egyhangú határozatával azt mondta ki az előtte fekvő esetben, hogy a külföldi cégek romániai adókötelezettsége a törvény szerint kizárólag

attól az egyetlen feltételtől van függővé téve, hogy a cég jövedelmet szerez-e Romániából?

Közömbös tehát az, hogy fióktelepe van-e itt és hogy milyen nevet használ az őt képviselő személy a megbízatására vonatkozólag, mielőtt a törvény szó szerinti szavai értelmében jövedelmet szerzett az országból. Nem változtat ezen az a jogi kérdés, hol és hogyan perfektuáltak az ügyletet, tehát a törvénnyel szemben lényegte-

len kérdés az, hogy az árú külföldről küldték? A bíróság az indokolás szerint nem vehette figyelembe a kétszeres megadóztatás védekezését sem, mert az adótörvény kizárólag a jövedelmet szerzett cég belföldi, romániai helyzetét engedi meg elbírálás tárgyává tenni, itt pedig kétségtelenül csak egyszeres megadóztatás történt.

Ugyanezen jogkérdésben hozott a napokban, egyelőre a fentiekkel ellentétes ítéletet az aradi törvényszék is. Az aradi pénzügyigazgató-ság 10.904 lei adót vetett ki a Zehlenderfer

Kunstseide Industrie berlini cégére, amely műselyemfonalait a romániai piacon egy cég hozza forgalomba. Az adókövetés ellen az érdekeltek fellebbezést jelentettek be a pénzügyigazgatóság mellett működő adófellebbezési bizottsághoz. A fellebbezők a kétfős megadótás elkerülését célzó 1937 április 22-iki román nemet egyezményre hivatkoztak, amelynek értelmében a Németországban egyszerűen már adóztatott cégre Romániában újabb adót leírni nem lehet és viszont. Az adófellebbezési bizottság nem adott helyet a fellebbezésnek és arra az álláspontra helyezkedett, hogy olyan tekhez, amikor a németországi cégnek Romániában képviselője van, itt is fizetendő az adó a németországi cég csak akkor nem adóköteles Romániában, ha árúit itt közvetlenül, nem képviselő útján hozza forgalomba. A bíróság döntése ellen a törvényszékhez jelent be felfolyamodást, amely többszöri tárgyalás után a felfolyamodásnak helyt adott, az adóvetést megsemmisítette és kimondotta, hogy említett esetekben akkor sem lehet adót leírni, ha a németországi cég Romániában képviselővel rendelkezik.

Bab, borsó, lencse árai tovább emelkednek

A zabkiviteli tilalom árcsökkenést idézett elő. Károsultak a bab és zab spekulatív vásárlói

Hetek óta tart a termények és főleg a hüvelyesek áremelkedése, mint a külső országok nagy kiviteli keresletének következménye. Visszaesés csak ott mutatkozik, ahol, mint a babnál és a zabnál, a kiviteli tilalom a felhajtott árak visszaesését okozta a készleteket összevásárolt kereskedők nagy kárára. A babnál vagononként 50.000 leit megközelítő veszteségek vannak. A megállapítások szerint azonban a lebonolyított kivitelek után a babkészletek nem túl nagyok, úgy, hogy a visszaesés után nem csak szilárdak a vagononként 120—135.000 lei közt megállapított árak, hanem később a helyi piacon áremelkedéssel is lehet számolni. A borsó az utolsó hét alatt újabb 30.000 lei áremelkedést ért el vagononként és most 130.000 lei körül áll. Zöld borsóért 140.000 leit is fizetnek, tehát pontosan a kétszeresét a szezon kezdeti árának. A lencse is 20.000 leiel emelkedett az utolsó héten

és Braila kikötőben a szép nagyszemű árúgonját 180.000 leiel jegyezték. Vásárlások Belgium és Németország részéről történtek lenmagá ára az utolsó héten 10.000 leiel értett és 150.000 leiel ért el vagononként. A forgó nagyon keresett olajos mag, az ideiglenes helyütt gyengébb is volt a termés, még aránylag kisebb az emelkedés, 5.000 lei volt elmúlt hét alatt és az átlagos minőség vagononként 80.000 lei.

Finom lisztet nem örülhetnek a parasztlakosok. A buzaértékesítési törvény 5. szakasza szerint a parasztlakosok finom lisztet nem örülhetnek és ezért le fogják pecsételni ezen a malmok felelő hengerjét. Addig is míg ez megtörténik, gyelmezettik a parasztlakosok tulajdonosait, azaz lisztet kihágási bírság terhe mellett nem szíthetnek.

Sakk a királynénak

Írta: FRANCOIS CLUET

Isten irgalmazzon annak az európai embernek, aki a mai Kinában két egymással harcban álló kínai „bábórnok” érdekelletéinek utasítására bevetődött. Így jártam én és két jó barátom, Baxter Willy és Cardew John. Mindhárom a pekingi repülőgépgyár mérnökei voltunk, mivel gyárban angolok is volt érdekelve, minket külték Kinába, hogy a gyár műszaki vezetőségében részt vegyünk. Ez mindaddig eléggé könnyű feladat volt, amíg a pekingi központban voltunk, mert a kínai nagypárt feltétlen tisztesség jellemzi és velünk mindig nyitott kártyával játszóitak. Amikor azonban hármunkat kiküldtek Wei-Po-ba, hogy Lao Ching tábornok hadseregének repülőterét rendezzék, a helyi tisztviselők hírtelen megváltoztak. Akármibe fogtunk akadályokkal kerültünk szembe. A gépek, amelyekkel utánunk küldtek, elakadtak valahol a feneketlen sárban és sohasem jutottak el hozzánk. A kuliaink közt ismeretlen járvány ütött ki és oly rémületet okozott, hogy a munkásaink nagyobb része elmenekült. A kínai orvos a járványt valami tömegmérgezésnek tulajdonította, de nem volt hajlandó bővebb magyarázattal szolgálni. Egy öreg kínai munkavezető egy éjjel felkeresett a sátramban és sugva mondta el a következőket:

— Ez a repülőter csak fog elkészülni, mert Hun Kai tábornok, Lao Ching ellenfele, minden lépésüket ellenhúzókkal húsítja meg. Lao Chingnek a hadserege jóval nagyobb és jobban van felszerelve, mint Hun Kaié. Ha most sikerül a repülőbázist elkészíteni és a repülőgépmadarakat innen indítani, Hun Kai veresége biztos.

— Miért mondja el nekem mindezt? — kérdeztem gyanakodva, mire az öreg kínai így szólt: — Hun Kai a családomtól borzasztó kínok közt kivégeztette.

— Érttem. De mit tehetek Hun Kaival szemben?

— Az öreg még közelebb hajolt hozzám:

— Hun Kai embere Wei-Po-ban Hai Ching, a legidősebb kínai kereskedő. Hai Ching a tartomány legidősebb embere. Ő a „Haita” titkos társa-

ság feje, tehát a hatalma nagyobb, mint a kormányé. Aki ezzel a titkos társasággal szembe kerül, menthetetlenül elvesztett. Olyan méreggel dolgozik Hai Ching, amelyik azonnal öl és a szervezetben nem hagy semmi nyomot. A mi kuljainkat is ezzel a méreggel gyilkoltatja és sohasem lehet semmit se rábizonyítani, mert a kínai ember nem vallana elene. En csak azért kockáztatom az életemet, mert Hun Kai-val amúgy is életre-halálra kell leszámolnom.

Elmondtam az éjszaka beszélgetését a barátainknak és Baxter Willy, aki nemesak rettenhetetlenül bátor fiú volt, hanem makacsabb volt az ösvégnél, minden ellenkezésem dacára mindjárt más nap kora autóján felkeresett Wei-Po-ban Hai Chinget, hogy felelőre vonja. A következő nap se tért vissza. A város egyik hírhedt ucajában halva találták. Külső erőszak nyoma nem volt a testén és a boncolás nem mutatott ki semmiféle mérget.

Nem volt kétséges, hogy Hai Ching ölette meg, noha a konzulunk kérdés-kérdésére azt felelte, hogy hetek óta nem járt nála angol ember. Harmadnapra Cardew Johnnal, kettesben, felkerestük Hai Chinget. Kínai udvariassággal fogadott és fölényesen mosolyogva ismételte meg, amit a konzulunk mondott. Egy kínai fiú teát hozott be és Hai Ching mekkinált minket. Amikor látta, hogy a barátommal gyors pillantást váltottam, mosolyogva, minden sértődés nélkül, így szólt:

— A tea nincs megmérgezve.

Ezzel kiserélte a csészéket és a megnyugtatónkra az előbb elém tett csészét emelte az ajkához. Megfigyeltem, hogy csak színelte az ivást, mert a félig megtöltött csészéből egy csep sem jutott el az ajkáig. Őn és a barátom mindenesetre a „kóstolópróba” után is jobbnak véltük azt mondani, hogy sört ittunk s így nem kérünk most teát. Ezután mekkinált, hogy ne zavarja a repülőter építkezéseit, mire ő lenyágasabb mosolyával, újra ellentámadással felelt:

— Tudom, hogy Lao Ching barátom azzal gyanúsított, hogy Hun Kai-val cimborálok. Úraim, ez hősies és bálos Lao Ching barátom életének egyetlen tévedése. En Hun Kai-t, noha közel állok hozzá, soha nem láttam, amióta dícső és lovagias védel-

mezőnk, Lao Ching elfoglalta ezt a tartományt. Mint kereskedő ember, különben sem avatkozott politikába, amelyhez nem érték.

Láttuk, hogy céltalan a beszélgetés folytatása. De Cardew John nem tudott a kínai gazember hazudozásába belenyugodni, nappal később egyedül újra felkereste, azzal a zattal, hogy furranggal bizonyítja rá a gyilkosságait. Megkért, hogy ne kísérjem el, mert egy inkább beugrathatja a kínait. Kénytelen volt ebbe beleegyezni, de tíz perccel a távozása után is utrakeltem. Multkor látogatásunk idejében mertem Lao Ching kertjét. Tudtam, hogy egy kertki ház felele felér a fogadószobája ablakáig. Sikerült a kertbe láthatatlanul belépődnöm. Elhelyezkedtem a házikó fedelén, ahol sűrű lombok karkak és jól láthatam mindent, ami a szobán történt.

Amikor a leshelyemet elfoglaltam, a beszélgetés meg a kínai világban annyira kötelező vezető udvariasság odás meggyéjén mozgott. Sakkját állt köztjük közt az asztalon és Lao Ching szólt:

— Az angolok jó sakkjátékosok. Nem tisztelt meg egy játszmával?

Sakkozni kezdtek. Izgatottan figyeltem. Játgam is jó játékos vagyok és azonnal feltűnt, hogy a kínai feltűnően vigyázatlanul játszott. Ez a szándékosan lehetett, mert a művelt kínaiak mekki sakkoknak. Hamarosan odáig fejlődött a játék, hogy John barátom megszólt:

— Sakk a királynénak!

És a kínai pár „ügyetlen” húzás után elvesztette a királynőjét. John utána nyult és levette a tábláról a Lao Ching királynőjét. De amikor a sakkfigurát megmozdította, hátradrót, a szivő kapott és leesett a székről. Azonnal tudtam, de senki más nem, hogy a figurán, egy talán szál szemmel nem is észlelhető tövis lehetett, azzal borzalmas, azonnal ölő kínai méreggel bekenve. Beugrottam az ablakon és a browningom a gyágygy halántékra vágtam a kínait, hogy holtan maradjon. Aztán a szőnyegem. Azzal az ablakon át elmenekültem, mert Lao Ching házából, ha a holttest megtaláltnak, nem kerütem volna ki élve.

„A NÉMET TÁMADÓ TERVEK“

(Az „Eclairer de Nice“ című francia lap október 12-i számában megjelent feltűnést keltő cikk kivonata)

Híttel kell adnunk a német kormány ismételt kijelentésének, amelyekkel ünnepélyesen biztosította Belgiumot, Hollandiát és Svájcot semlegességük tiszteletben tartásáról. Még a fent idézett cikk „L. G.“ jelzésű írója is csak kérdés formájában jelöli meg az alcimet: „Belgium, Hollandia és Svájc semlegességének megsértése vagy a Maginot-vonal megtámadása?“

A kérdéses cikk azonban új személyi adataival nemcsak történelmi szempontból rendkívül érdekes, hanem azért is, mert rávilágít arra, miképp vélekedik a francia közvélemény az esetleg mégis bekövetkező német hatalmas bekerítő hadműveletek felől?

A francia cikk bevezetésében felemlíti, hogy az elmúlt évszázadban a német seregek háromszor is — 1814-ben, 1870-ben és 1914-ben — előzönlötték Franciaországot, időszerű tehát ma az alcímbe felvetett kérdés. Ezután a cikk taglalja Schlieffen megsemmisítő tervét és ennek hiányos végrehajtását, amely a marnai csatában dicsőséget hozott a francia fegyverekre. Ezután részben szösz szerint közli a France Militaire 1935. május 6-iki számában megjelent cikket. Ezt Ogronnikow, a szovjet-orosz katonai akadémia tanára írta.

Ogronnikow szerint Seeckt német tábornok 1921-ben állítólag megújította Schlieffen tervét és ez a tökéletesített terv Klotz Helmuth német tisztnak 1933. év táján történt közlése alapján a következőképp alakult volna:

A TÖKÉLETESÍTETT SCHLIEFFEN-TERV.

„Ez a terv Epp tábornok támogatásával 1932-ben készült és azt a német hadügyminisztérium levéltárában szigorú titoktartással kezelték, ahonnan Hitler uralomrajutásakor került elő. E terv lényegében — Schlieffen tervéhez hasonlóan — a francia erődítéseket megkerülni igyekszik, de sokkal hajlékonyabb, mint Schlieffen terve és sokkal jobban veszi figyelembe a műszaki követelményeket. Klotz közlése szerint a végrehajtáshoz hadműveleti alapot (felvonulási területet) kell megteremteni, amely közeli-tően Luxemburg nagyhercegség északi határánál kezdődik, majd a belga és holland határt követve, egészen Beutheim vidékéig, a Vechte völgyéig, vagyis addig a helyig tart, ahol a német határ öbölszerűen nyomul be a holland területre“.

MOSEL KELEPCÉJE.

„A kiinduló alap legfontosabb része Eupen és Malmédy-vel szemben terül el, amely két várost a versaillesi béke Belgiumnak engedte át. A hadműveleti alap e legfontosabb része kettős szerepet van hivatva játszani: Franciaország előzönlésére Belgiumon és Hollandián keresztül szánt erők baloldalát fedezné, de egyidejűleg az ardenesi erdőségeken és a Mosel völgyén át vezető nagy hadműveleti utak oldalában is helyezkednék el; a német hadsereg jobboldalát fedezné abban az esetben, ha az az említett utakat választaná a Franciaországba való betörésre, vagy pedig a francia hadsereg baloldalára nehezednék, ha ez indulna támadásra a Mosel völgyén át a Maina irányában.“

A német főparancsnokság annyira bizik egy ilyen irányú ellentámadás sikerében, hogy ezt a vidéket Mosel kelepcéjének nevezte el“.

Ogronnikow ezután ismerteti az Eupen és

Bekerítés Hollandián és Belgiumon keresztül

Ennyiben idézi az Eclairer de Nice munkatársa Ogronnikownak a La France Militaire-ben közölt cikkét, majd így folytatja:

„Az orosz katonai körök tehát a német seregek nagy bekerítő hadműveleteit Hollandián és Belgiumon át valószínűnek tartják. Ezt a feltevést kiegészítjük még egy másik lehetőséggel is, amely kedvezőnek tűnhetik fel a német fővezérlet előtt már azért is, hogy összes hadosztályait felhasználhassa. Ez a támadás Svájc nyugati részén át Bazel—Neuchatel—Genf irányában vezetnek, tehát a helvét köztársaság egyetlen vidékén át, ahol nincsenek természetalkotta akadályok.“

De szűkségtelen az ilyen támadás nehézségeit felsorolni, amely a vitez svájci hadsereg hatásvonalával találkoznék és oldalában a mi jura-i erődítéseinkben ütköznek. A kibontakozás a Rhóne völgyében, Lyon irányában végtelenül nehéz hadművelet volna, amelynek kivédésére készen állunk.“

Sem Hollandia, sem Belgium, sem Svájc semlegességének megsértése nem nyomnának sokat

Molmédly-vel szemben fekvő német területek lapotát:

„Ezen a vidéken — mondja a nemzeti munkaszolgálatnak két nagy tábora van Montjoie-ban és Gemünd-ben (három és tizenöt kilométerre a határtól). Montjoie-ban nagy földalatti óvőhelyeket készítettek néhány ezer ember számára, ezeket az óvőhelyeket mindenfelől a gáspuskafészek egész hálózata védi és a közérdek és nehéztüzérség állásai is készen vannak az óvőhelyeken a csapatok részére földalatti utak vezetnek. Gemünd-ben gondosan leleplezett földalatti hangárokát építettek kétszáz repülőgépkészlet számára javítóműhelyekkel és üzemekkel“.

Ogronnikow felemlíti, hogy 1914-ben a német hadsereg nem vonult a Limburg vidékére a déli részén át, nehogy megsértse Hollandia semlegességét, de ma — 1935-ben — francia részről ezen a területen át is feltétlenül számolnak a német támadással, hogy ez a belga erődítvényeket megkerülhesse. Most itt jelentős munkát folyik a védelmi rendszer, földalatti autógázvezetők és utak építésében.“

Ezután a szerző a Hollandia elleni valószínű támadást fejtegeti. A németalföldi határ mentén húzódó felvonulási területek az a cél — szerinte —, hogy a német seregek mozdulatait jobboldalukban fedezze és az Északi-tenger partjait, valamint a Rajna torkolatát elfoglalja.“

Hollandia eképp néhány nap alatt a teljes megszállásnak nézhet elébe.“

a latban Hitlernél, ha ezek a hadműveletek a legtöbb kilátást nyújtanak és ha azokat a végébe ítélné kockázatosnak, mint a Maginot-nal megtámadását élő erőkkel és minden rendelkezésre álló eszközökkel.“

A német hadsereg támadásának lehetőségét főparancsnokságunk végigtanulmányozta, azok minket nem fognak meglepni. Mozgósításunk kezdetétől fogva hadseregünket oly módon tagozásban összpontosította, hogy nemcsak minden támadást vissza tudunk verni, de minden ellentámadásban is átmehetünk, bárhol mutatkozik az ellenség.“

Az országnak bízni kell hadseregében, ennek élén álló fővezérében. Az ellenséggel mindenütt szembe fogunk fordulni.“

A fenti cikkhez csupán azt a megjegyzést fűzzük, hogy a német nép hasonló bizalommal van eltelve hadserege és ennek vezetői iránt. Egyébként a német hadvezetés eddig oly szigorúan betartotta a hadviselés nemzetközi szabályait, hogy a szomszédos államok semlegességének megsértését nem is tételezzük fel.“

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés 2 szav. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popoviciu trafik. Piata Badaea Cărtan 8. — Kardos-trafik. Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik. Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik. Piata I. hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőrády-trafik, (Corse mellett). — Schmidt-trafik. Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik. Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Gyermek mellé ajánlkozik egy 13 és egy 16 éves kisleány. Érdeklődni a kiadóban, vagy Str. Mures a Ghioroci útnál. Hoffmann Ilonka. 1230

Lakatos és vízvezeték szerelő állást keres. Klein Rudolf Lloyd-palota „I. emelet. 1436

Fiatal jobb nő házvezetőnőnek ajánlkozik magános úrhoz, vagy úrnőhöz. Cím a kiadóban. 1407

Lakas

Földszinti modern 4 szobás lakás, minden mellékkeliséggel azonnalra kiadó. IV., Bulev. Carol 20. 1400

Egyszobás lakás, fürdőszobával november 1-re keresetik. Címeiket „Csendes lakó” jelígre a kiadóba kérek. 1456

Autós-velei

Akar Ön is milliót nyerni? Vegye meg sürgősen a 21. sorsjáték I. osztályához a sorsjegyet March dohánytözséjében Timisoara, IV., Piata Küttl 1. Új játékterv ¼ sorsjegy 200 lei. Ki nálam vesz, milliomos lesz! 1398

Gyönyörű szép dió háló belül fehérre lakkozva eladó. Földi asztalos, II., Str. S. Barnutiu 80. a 2-es villamos megálló a sarkon. 1401

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlebbit a kiadóban 1864

Ruhaszekrény és kihúzható ebédlő sztal eladó. IV., Str. Bolintineanu 4 szám. 1875

Nagy helyiség 11×22 méter, magas, száraz, világos, iparvállalatnak, raktárnak, kiállításnak, egyesületnek, nagy irodának stb. alkalmas, kiadó. Ugyanott autobox, üzlethelyiség, kisebb raktár kiadó. Forgács Mátyas Timisoara, IV., Str. I. Văcărescu 36. Telefon: 42—79. 1405

Legmodernebb fedeles alig használt teljesen jó állapotban lévő gyermek-kocsi keresetik megvételre. Bulev. Carmen Sylva 14. ajtó 5. 1408

Katonajele

Ügyvéd házgondnokságot vállal. Szíves megkereséseket „Lelkiismeretes ügyvéd” jelige alatt a kiadóba kérek. 1403

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle bőrtörlőanyagot, bőrtisztítót és bőrtáplálót, három színben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.